

Jevanđelje po Mateju

1. biblijska doktrina **Sin Davidov**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 1,21.23.

Učenici će:

Saznati: Ceniće razloge zbog kojih je Matej napisao Jevanđelje.

Osetiti: Prepoznaće jedinstveni misioni cilj zbog kojeg je Isus došao na ovaj svet.

Činiti: Prepustiće se Isusovoj spasonosnoj sili.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Namera koju je Matej imao kada je pisao Jevanđelje

- A. Ko je bio Matej? Šta znamo o njemu i njegovom zanimanju?
- B. Za koga je Matej pisao Jevanđelje? Zašto?
- C. Na koji način je Jevanđelje po Mateju povezano sa ostalim Jevanđeljima?
- D. Koje su jedinstvene karakteristike Jevanđelja po Mateju i šta iz njih možemo da naučimo?

II Osetiti: Jedinstvenost Isusa u Jevanđelju po Mateju

- A. Čemu nas uče razlike u rodoslovima koje navode Matej i Luka?
- B. Koji dokazi postoje u 1. poglavlju Jevanđelja po Mateju o tome da Bog kontroliše tok istorije i da se čovečanstvo kreće u pravcu ispunjenja Božjih namera?

III Činiti: Uticaj Jevanđelja na život i odnose

- A. Šta možemo da naučimo iz rodoslova iz Jevanđelja po Mateju o ljudskoj jednakosti i odnosima?
- B. Kako dva imena Otelotvorene Reči, Isus i Emanuel, utiču na naš život i iskustvo? Da li imamo bilo kakvu podršku iz Starog zaveta za takvu tvrdnju?

Zaključak: Matejev izveštaj o Hristovom rođenju daje nam sigurnost: 1) da je Bog sa nama, 2) da primamo spasenje od greha i 3) da smo carskog porekla.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 1,18-23.

Ključno načelo duhovnog rasta: Ko je Isus? Da li je On Bog ili čovek? Ili oba? Da li je razočarana i umišljena lualica iz Galileje? Ili je najbolji učitelj koji je ikada postojao? Da li je najmudriji filozof i etičar kojeg je čovečanstvo upoznalo? Najveći mučenik koga je pogubila ljubomorna rulja željna moći? Vaskrsli Gospod? Na koji način saznanje o tome ko je Isus utiče na naš duhovni rast i život, sadašnji i večni?

Samo za učitelje: U tekstu Jevanđelja po Jovanu 1,1-3. čitamo da Isusov život nije počeo u Viteljemu. Celo Pismo svedoči o večnosti Sina i Njegovom jedinstvu sa Ocem i Duhom. Četiri Jevanđelja jasno kazuju da se Onaj ko je Bog i sa Bogom od večnosti utelovio u ljudsko telo „jer će On izbaviti svoj narod od greha njihovih“ i „nadenuće mu ime Emanuilo ... s nama Bog“ (Matej 1,21.23; vidi: Luka 2,11; Marko 2,5; Jovan 3,16).

Uvodni razgovor: Posle 400 godina proročke tišine nakon Malahije, Božja Reč preko Mateja objavljuje rođenje Isusa Hrista „sina Davidovog, Avraamovog sina“ (Matej 1,1). Na taj način Matej postaje spona između iščekivanja u Starom i ispunjenja u Novom zavetu. Kako Jevanđelje o Isusu gradi u vama trajnu vezu između nade i ispunjenja? Da li ćemo Isusa sresti, slušati Ga i prihvatiti kao put ka večnosti?

Za razgovor:

1. Jevreji su bili skloni čuvanju svog rodoslova. Sveštenik je trebalo da ima čist rodoslov do Arona; njegova supruga bar pet generacija unazad. Imamo dva izveštaja o Isusovom rodoslovu, jedan u Jevanđelju po Mateju, a drugi u tekstu Jevanđelja po Luci 3,23-38. U čemu se razlikuju i zašto?

2. KORAK—ISTRAŽITE

Samo za učitelje: „Očigledno jeda su svi ljudi stvoreni jednaki“, napisao je Tomas Džeferson 1776. u američkoj Deklaraciji o nezavisnosti. Taj plodni um je trideset godina kasnije napisao knjigu pod nazivom *Filozofija Isusa iz Nazareta (The Philosophy of Jesus of Nazareth)*. Knjiga je rezultat Džefersonovog sistematskog prikupljanja iscepkanih navoda iz Jevanđelja, o božanstvu, čudima i manifestaciji sile koja je nedostupna ljudima.

Nekoliko godina kasnije, nakon još par iscepkanih delova, Džeferson je izneo novu verziju pod naslovom *Život i moral Isusa iz Nazareta (The Life and Morals of Jesus of Nazareth)*. Čovek koji je sagledao korene ljudskog dostojanstva, jednakosti i slobode u načelu da smo „stvoreni jednaki“, nije mogao da se suoči sa postojanjem Stvoritelja. Umesto toga, izabrao je Isusa prema svom liku: dobar čovek, uzoran učitelj i ništa više. Ali Džeferson i njemu slični nisu imali

lični iskustveni susret sa silom i postojanjem Isusa Hrista. Ovaj deo lekcije vas poziva da steknete iskustvo sa Isusom onakvim kakav jeste – Bog sa nama i Bog za nas.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Matej: Pisac i njegov izveštaj

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 9,9; 10,3. i Marku 2,14)

Autor. Premda se u prvom Jevanđelju ne navodi ime autora, drevni izvori ga pripisuju Levi Mateju, porezniku kojeg je Isus pozvao da bude Njegov učenik. (Matej 9,9; 10,3; Marko 2,14; Luka 5,27). Jevsevije (341. n.e.), otac crkvene istorije, citira Papija (140. n.e.) episkopa iz Hierapolisa, i kaže da je Matej pisac Jevanđelja. Justin Mučenik, Atenagora, Irinej, Origen i druge rane crkvene vođe su se složili u pogledu autorstva, a ni mi nemamo razloga da mislimo drugačije. Matej znači „dar od Boga“. Činjenica je da nam je autor dao prelep poklon, izveštaj o Caru.

Isusov rodoslov. Da je Isusovo carstvo važno u Jevanđelju po Mateju, očigledno je po načinu na koji pisac organizuje rodoslov. U listi se navode 3 grupe po 14 generacija (Mat. 1,17), svaka je povezana sa važnim aspektom carstva. Prva se proteže od Avrama do Davida, pod kojim je carstvo doseglo svoj vrhunac; druga se proteže od Solomuna do Jehonije pod kojim je carstvo pretrpelo tragediju Vavilonskog ropstva; treća grupa prati istorijsku nit do rođenja Isusa, „Cara judejskog“ (Matej 2,2).

Ovaj Mesijin rodoslov, takođe, pominje četiri žene bezbožnice što nije uobičajeno u jevrejskoj hronologiji: Tamaru, zavodnicu; Ravu, bludnicu; Rutu, Moavku i Urijinu ženu Vitsaveju, preljubnicu. Uključivanje ovih nedostojnih žena u Isusov rodoslov potvrđuje činjenicu da se dolaskom novog Cara, biblijska antropologija vraća Stvoriteljevom prvobitnom načelu: „Nema tu Jevrejina ni Grka, nema roba ni gospodara, nema muškog roda ni ženskoga.“ (Galatima 3,28) Svi su deca Božja.

Za razgovor: Jevanđelje po Mateju počinje Mesijinim rodoslovom „pleme Isusa Hrista, sina Davida, Avraamova sina“ (Matej 1,1) i završava se Velikim nalogom „naučite sve narode“ (Matej 28,19). Šta možemo da naučimo iz ovog tematskog poteza, od pojedinačnog do univerzalnog, od Sina Davidovog do Gospoda svih naroda?

I Najvažnije teme Jevanđelja

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 2,2.14.15; 5-7; 24,14. i Marku 16,13-20)

Najmanje pet glavnih tema obeležavaju Jevanđelje po Mateju.

1. Prva, Isusovo carstvo. Jevanđelje potvrđuje da je Isus Sin Davidov (Matej 1,1). Mudraci su prepoznali u Isusu Cara Judejskog (Matej 2,2); Isus ulazi u Jerusalem kao pobjednički Car (Matej 21,1-11); On kaže svojim sledbenicima da je eshatološki Car i Sudija (Matej 25,31-46). Isus priznaje Svoje carstvo pred Pilatom (Matej 27,11). Čak je i na krstu stajala Njegova titula Cara (Matej 27,37).

2. Druga, Isus je ispunjenje starozavetnog proročanstva. Četiri Jevanđelja to ističu najmanje 27 puta, Matej potvrđuje 14 puta (Marko dvaput, Luka triput, a Jovan u četiri slučaja). Matej posebno napominje da su sledeći događaji bili ispunjenje Pisma: Isusovo rođenje (Matej 1,22; Isaija 7,14); Njegov odlazak u Misir (Matej 2,14.15); Njegov dom u Nazaretu (Matej 2,23); Njegova učenja kroz priče (Matej 13,35); Njegov pobjedonosni ulazak u Jerusalem (Matej 21,1-5); Njegovo hapšenje (Matej 26,54-56); cena izdaje (Matej 27,9) i bacanje kocke za Njegovu haljinu (Matej 27,35). Pokazujući da je Isus ispunio proročanstva, Matej želi da jevrejski čitaoci budu uvereni da je Isus Hristos, Mesija.

3. Treća, Jevanđelje po Mateju uči, sistematizuje i rezimira velika Isusova učenja u kontekstu Carstva: etika Carstva (Matej 5-7); dužnosti vođe Carstva (Matej 10); priče o Carstvu (Matej 13); važnost Carstva (Matej 18) i dolazak Cara (Matej 24, 25).

4. Četvrta, Crkva. Jevanđelje po Mateju je jedino koje daje detalje o osnivanju Crkve posle Petrovog svedočanstva (Matej 16,13-23), iako se samo svedočanstvo nalazi i u Jevanđeljima po Marku i Luci. Savet u Jevanđelju po Mateju, da sporovi treba da se rešavaju unutar Crkve (Matej 18,17), kazuje da je Matej posejao seme ranog razumevanja ekleziologije.

5. Peta, eshatologija. Matej se posebno zanima za drugi Hristov dolazak, kraj sveta, spremnost za Carstvo i konačni sud u kojem će se ovce odvojiti od jaraca (Matej 24. i 25. poglavlje).

Razmislite o ovome: Zašto je Isusovo carstvo toliko naglašavano u Jevanđelju po Mateju? Na koji način se Matejev prikaz Isusa kao Cara razlikuje od očekivanja jevrejskog naroda onog vremena?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Vratimo se na pitanje: Ko je Isus? Jevanđelje po Mateju počinje ključnom vešću da Isusov život i služba nisu samo obični događaji u istoriji. Ako Jevanđelje po Mateju 1,1-17. pokazuje da je Isus rođen u istorijskom kontekstu, ostatak poglavlja potvrđuje da je On izvan istorije, pre i posle nje. Zaista, On je Gospod istorije o kome će Pavle kasnije pisati: „Za uredbu izvršetka vremena, da se sve sastavi u Hristu što je na nebesima i na zemlji, u Njemu.“ (Efescima 1,10) Zaista, dolazak Isusa na svetsku scenu daje smisao istoriji: u Njemu i kroz Njega pitanje dobra i zla, greha i otkupljenja, života i smrti, Boga i bogova dobija, konačan i

zadovoljavajući odgovor. Jevanđelje po Mateju objavljuje da Isus nije još jedan osnivač druge veroispovesti, već „Emanuilo“ (s nama je Bog) i da je On Isus (Bog za nas).

Za razmišljanje:

1. Kako činjenica da je Isusa rodila devica pokazuje da je Isus u istoriji i izvan istorije? Zbog čega je za Jevanđelje važno da je Isusa rodila devica?
2. Emanuilo (s nama Bog) i Isus (Bog za nas, naše spasenje) dva su imena koja su najavili anđeli za drugu ličnost Božanstva. Razgovarajte o značenju toga.

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Matej predstavlja Isusa kao Boga, Cara i Spasitelja. Pomozite vašem razredu da uoči da svaki portret Isusa zahteva poseban odgovor od nas.

Aktivnost: Zamolite članove razreda da razmotre šta svaki od ova tri portreta znači za njih. Razmotrite što više odgovora.

2. biblijska doktrina **Početak službe**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 3,2; 4,17.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće najvažniju misiju Jovana Krstitelja i Isusa Hrista.

Osetiti: Osetiće moć i silu poruke Jovana Krstitelja i Mesije.

Činiti: Prihvatiće Isusov poziv da postanu Njegovi učenici.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Najvažnija Jovanova i Isusova misija

- A. Koja je bila Jovanova misija?
- B. U čemu se razlikovala Isusova misija od Jovanove?
- C. Šta Isusova pobjeda nad sotonom znači za Njegovu misiju?

II Osetiti: Moć i sila Jovanove i Mesijine poruke

- A. Obojica, i Jovan i Isus, pozivali su na pokajanje (Matej 3,2; 4,17). Postoje li razlike između ova dva poziva?
- B. Kako su pokajanje i učenje u vezi sa carstvom Božjim?

III Činiti: Prihvatiti poziv na učenje

- A. Učenje obuhvata i ostavljanje i čvrsto držanje nečega. Šta učenici ostavljaju? Čega se čvrsto drže i koji iskustveni koraci svedoče o tom procesu?
- B. Šta znači biti lovac na ljude, u smislu unutrašnjeg iskustva i spoljnih odgovornosti?

Zaključak: U 3. i 4. poglavlju Jevanđelja po Mateju prisutni su pokajanje, pobjednički život i učenje kao suštinske karakteristike Božjeg carstva. Kakvu vezu vidite između ovih pojmova?

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 3,2; 4,17.

Ključno načelo duhovnog rasta: Izraz „Carstvo nebesko“ ili njegov drugi oblik „Carstvo Božje“ javlja se 106 puta u Jevanđeljima: 49 puta u Jevanđelju po Mateju, 16 puta u Jevanđelju po Marku, 38 puta u Jevanđelju po Luki i 3 puta u Jevanđelju po Jovanu. Nesumnjivo, ono je središnja tema Isusovog učenja. Gde god se „Carstvo“ pominje u odnosu na Isusovu službu,

postoji osećaj novine zato što su Isusovo utelovljenje i Njegova smrt na krstu osigurali, s jedne strane, otkup čovečanstva od greha (Jovan 3,16), a s druge strane, potpuno uništenje đavola i njegovih anđela (Matej 25,41). Spasenje od greha i uništenje zla potvrđeni su u poruci o Caru i Njegovom carstvu. Dakle, Carstvo o kojem je Isus govorio često opisuju dva snažna izraza: carstvo milosti i carstvo slave. „Carstvo Božje milosti se sada osniva time što se srca, dotle ispunjena grehom i pobunom, iz dana u dan pokoravaju vrhovnoj upravi Njegove ljubavi. Ali, potpuno uspostavljanje carstva Njegove slave ostvariće se tek prilikom Hristovog drugog dolaska na ovaj svet.“ (Elen Vajt, *Misli s Gore blagoslova*, str. 108. original)

Samo za učitelje: U pouci za ovu sedmicu predstavljeno je pet duhovnih osnova u hrišćanskom životu: pokajanje, Carstvo nebesko, krštenje vodom, Duh i oganj, pobeda nad sotonom i postajanje „lovcima ljudi“. Uverite se da li razred razume svaki od ovih pojmova i koliko su oni neophodni za hrišćansku veru i život.

Uvodni razgovor: Pokajanje je prekretnica koja menja stavove, prioritete i pravac nečijeg života. Ono deli nečiji život na vreme pre dolaska Hristu i posle dolaska Hristu. Zbog toga je Hristos velika prekretnica, nova odrednica i novi Gospodar života. Povedite razgovor u razredu o tome šta to znači u praktičnom smislu.

Za razgovor: I Jovan Krstitelj i Isus započeli su svoju službu pozivom na pokajanje. Uporedite i suprotstavite Jovanove i Isusove stavove.

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Isaija je prvi prorokovao da će preteča pripremiti „put Gospodnji“ (Isaija 40,3) za dolazak Mesije. Malahija je nastavio (4,5) ovu temu i predvideo da će preteča u duhu Ilijinom doći pre dana Gospodnjeg. Posle 400 godina, proročka tišina je prekinuta i Jovan Krstitelj se pojavio u „pustinji Judejskoj“ (Matej 3,1). Matej prepoznaje Jovana kao preteču, sa kim i počinje pouka za ovu sedmicu. Kako je Jovan pripremio put Mesiji? Kako je Mesija predstavljen svetu? Kako je Mesija počeo svoju službu?

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Matej: Priprema za Mesiju

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 3,1-12)

Jovan je ispunjenje Isajiinog proročanstva koje glasi „glas onoga što viče u pustinji: pripravite put Gospodu“ (Matej 3,3). Car uskoro dolazi. Njegov put do ljudskih srca treba da se pripremi. Kako Jovan očekuje da će to postići?

Pozivao je na pokajanje. Grčka reč za pokajanje znači „promena uma“, promena pravca, promena života. Jovan je zahtevao da njegovi slušaoci korenito promene duhovni i moralni kompas života i vrte se Bogu. On je osuđivao greh svuda i u bilo kom obliku, bilo da je u pitanju Irod, čiji je život obeležen ubistvom, preljubom i pljačkom ili fariseji koji su pravednost poistovećivali sa verskom praksom ili obični ljudi koji su se ponosili time što su Avraamova deca. Jovan Krstitelj naziva one koji su od Boga očekivali položaj, bogatstvo i moć nikako drugačije nego „porodom aspidinim“ (Matej 3,7).

On je pozivao na život koji će zadovoljiti test suda. Jovan je govorio o sudu (Matej 3,10-12) koristeći živopisne izraze koji izražavaju izvesnost, sekirom da se iseče „svako drvo koje ne rađa dobra roda“, „otrebiće gumno svoje“, skupiće „pšenice u žitnicu“ i spaliće „plevu ognjem večnim“ (Matej 3,10-12).

Govorio je o Carstvu koje se bližilo. Približavanje Carstva zahtevalo je hitan odziv njegovih slušalaca. Kad je pokajanje u pitanju, nije bilo vremena za gubljenje. Stvaranje Carstva ne dozvoljava odlaganje, već se očekuje da budemo spremni, da se krstimo i ubrojimo u dostojnike Carstva.

Razmislite o ovome: Pojedini jevrejski učenjaci u Knjizi proroka Isaije 1,16.17. vide devet pravila u životu onih koji su se pokajali: „Umijte se, očistite se, uklonite zloću dela svojih ispred očiju Mojih, prestanite zlo činiti. Učite se dobro činiti, tražite pravdu, ispravljajte potlačenoga, dajte pravicu siroti, branite udovicu“. Razmenite mišljenje o tome da li se slažete sa ovim ili ne.

II Predstavljanje Mesije

(Podsetite se u razredu tekstova iz Jevanđelja po Mateju 3,13-17; 4,1-11)

Dva velika događaja predstavila su Mesiju, pomazanje prilikom krštenja i pobeda nad sotonom.

„Dođe Isus iz Galileje... da se krsti.“ Isusovo krštenje ne treba posmatrati kao proces „pokajte se i krstite se“. On je kršten da pokaže da je Sin Božji, u potpunosti sebe poistovećujući sa ljudima koje je došao da spase. Isus je bezgrešan u svakom smislu te reči, ali to nije značilo da On nije ili ne može da se poistoveti sa grešnicima. Elen Vajt je napisala: „Isus nije primio krštenje kao priznanje lične krivice. On se poistovetio sa grešnicima, učinivši korak koji mi treba da preduzmemo i izvršivši posao koji mi moramo da uradimo.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 111. original)

Isusovo krštenje mora da se posmatra u svetlosti onoga što jeste: sastanak Neba i Zemlje u kojem je Otac stavio lično obeležje na Sina, a Duh je došao da Ga opremi za teški zadatak koji predstoji. Krštenje je otvorilo put Mesiji da uperi svoj pogled na udaljeni Krst i sam krene

putempatnje i iskupljenja, sa uverenjem da je zaista Car, Mesija, Sluga, Stradalac. Krštenje Isusa je, takođe, potvrda da Trojstvo zajedno učestvuje u planu spasenja.

Razmislite o ovome: Jovanovo krštenje je bilo vodom (Luka 3,14-18), ali Jovan Krstitelj je predvideo da Onaj koji će doći posle njega „On će vas krstiti Duhom svetim i ognjem“ (Luka 3,16). Kako vi shvatate krštenje ognjem? (Uporedite: Malahija 3,1-3)

III Mesija počinje svoju službu

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 4,12-22)

Odlazak Isusa u pustinju imao je određeni cilj: da bude sam, da ostvari zajednicu sa Ocem kroz post i molitvu, da razmišlja o misiji koja mu predstoji i odgovori na pitanja zašto i kako, da planira saradnike za misiju. Upravo onda kada Isus traži utvrđenje, đavo odlučuje da Ga namami, „iskuša“ i odvede, ako je moguće, daleko od Božjeg predodređenog plana otkupljenja – krsta. Sotonin plan je da osujeti Isusovu misiju pokušavajući da probudi u Njemu sumnju u zajednicu koju je kao Sin imao sa Ocem, kušanjem Njegovog poverenja u Očevu ljubav i ponudom da vlada izgubljenom planetom bez krsta.

Isus je pobedio sva iskušenja, verujući u moć Reči – lekcija koju možemo da zanemarimo samo na sopstveni rizik. Tajna Isusovog pobedničkog života može biti naše oružje protiv neprijatelja (Efescima 6,17). On, davalac Reči, živeo je od Reči. Možemo i mi. Potpuna zavisnost i čvrsto poverenje u Boga čini nas takvima da ne možemo biti uzdrmani zbog nedostatka hleba, privlačne snage moći, ili zlonamerne neverice utemeljene na poruzi da je carstvo Božje samo fantazija.

Za razgovor: Iskušenje samo po sebi nije greh. U biblijskom smislu iskušenje može da potvrdi mogućnost svetosti. Biti u iskušenju je jedno, pasti u greh je drugo. U čemu leži naša sigurnost? Razradite ovu ideju dalje.

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Podsetite se sledećih tekstova: Matej 3,13-17. i 4,1-11. Prvi tekst je snažna, pozitivna potvrda Isusove ličnosti i misije, i pokazuje da je celo Božanstvo uključeno u Isusovu otkupljujuću misiju. Drugi govori o napadu postepene sumnje, pokušaju da se Isus odvrati sa Njegove misije. Razgovarajte o pitanjima koja slede.

Za razmišljanje:

1. Koju pouku možete da izvučete iz ova dva teksta koja može da se primeni u vašim ličnim duhovnim borbama?
2. Prisetite se iskustva kada ste u jednom trenutku živeli u potpunoj sigurnosti Božjeg vođstva, a u sledećem se plašili sotoninih napada. Kako se nosite sa takvim situacijama.

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Biti u iskušenju nije greh, ali popustiti iskušenju jeste. Život je pun iskušenja: prevariti supružnika, poći prečicom u postizanju određenog cilja, znajući da takav put nanosi drugoj osobi nepravdu, ignorisati ili kompromitovati očekivanja na radnom mestu, namerno zanemarivati odnos sa Bogom ili Njegovom crkvom. Razgovarajte o mogućim situacijama.

Aktivnost: Zamolite članove razreda da napišu, anonimno, vrste iskušenja sa kojima se najviše suočavaju i kako se snalaze u takvim situacijama. Ohrabrite svaku osobu da pronađe u Pismu odgovor na takve teškoće. Pokupite beleške i pomešajte ih. Dajte svakom članu po jednu belešku da je naglas pročita i podeli sa razredom šta je naučio/naučila o borbi sa kojom se drugi suočavaju. Naizmenično, sprovedite ovu aktivnost do kraja i pozovite članove razreda da podele iskušenja koja najviše muče hrišćane. Zatim ih pozovite da podele iz Svetog pisma rešenja koja daju nadu u suočavanju sa ovim teškoćama.

3. biblijska doktrina **Propoved na Gori**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 7,28.29.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće suštinsko značenje Propovedi na Gori.

Osetiti: Doživeće silu i zahteve Velikog Učitelja.

Činiti: Vodiće život prema načelima Propovedi na Gori.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Suštinsko značenje Propovedi na Gori

A. Šta je temelj blaženstava u hrišćanskom životu? Sa čime se poredi hrišćanski život (Matej 5,3-16)?

B. Kakav je Isusov odnos prema Zakonu? Kakav odnos hrišćanin treba da ima prema Zakonu (Matej 5,17-28)?

C. Kakva načela treba da vladaju u svakodnevnom životu hrišćanina (Matej 6,14; 7,27)?

II Osetiti: Sila i zahtevi Velikog Učitelja

A. Kako usvojiti načela izražena u blaženstvima? Kako ovaj proces može da utiče na nečiji fizički, mentalni, društveni i duhovni život?

B. Kako se Hristovo učenje o Zakonu razlikuje od učenja fariseja? Kakav uticaj to ima na vaše shvatanje Zakona, ljubavi i milosti?

III Činiti: Uredite život prema načelima Propovedi na Gori

A. Šta znači sledeći stih: „Budite vi dakle savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski“ (Matej 5,48)?

B. Kako da živimo prema sledećim načelima: ne brinite, ne sudite, tražite i kucajte, hodite uzanim putem, rađajte plodove i gradite na steni (Matej 6,25; 7,27)?

Zaključak: Propoved na Gori može se posmatrati kao ustav Božjeg carstva. U njoj nalazimo osnovna načela koja vladaju Carstvom i uputstva za njegove stanovnike. Otkriti ih i živeti po njima je izazov sa kojim se suočavaju Hristovi sledbenici.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 5,43-48.

Ključno načelo duhovnog rasta: Beseda na Gori postavlja ljubav kao osnovno načelo Božjeg carstva. Pošto je Bog ljubav (1. Jovanova 4, 7-8) i pošto je ta ljubav poslala Sina da otkupi čovečanstvo (Jovan 3,16), svi ljudi pozvani su da vole i one koje je teško voleti - „Ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu, činite dobro onima koji na vas mrze i molite se Bogu za one koji vas gone.“ (Matej 5,44) Tamo gde postoji takva drugačija ljubav, tamo vlada Božje carstvo.

Samo za učitelje: Šta je život? Ovo pitanje zaokupilo je pažnju ljudi tokom istorije. Davno je Sokrat rekao omladini u Atini: „Neistražen život nije vredan življenja.“ Indijski pesnik, nobelovac, Rabindranat Tagore je napisao: „Spavao sam i sanjao da je život radost. Probudio sam se i otkrio da je život služenje. Dao sam se na služenje i spoznao da je služenje radost.“ Danski filozof Seren Kjerkegor je, s druge strane, pomalo zbunjen, uzviknuo: „Život nije problem koji treba rešiti, već stvarnost koju treba doživeti.“ Jedan indijski mistik iz bliske prošlosti je rekao: „Život je tegla mešovite turšije.“ Šekspir je dao odušak besmislu: „Život je bajka koju je ispričao jedan idiot, puna zvuka i besa koji ne označava ništa.“ Nakon ovih spornih razmišljanja i mnogih drugih poput njih, život je i dalje velika zagonetka, tajnovita ljudskom umu, sve do pojave Čoveka iz Galileje. Isus je definisao život prema Božjem carstvu i naveo principe tog carstva u Propovedi na Gori.

Za razgovor: Započnite razgovor o prethodnim navodima. Pitajte članove razreda da li mogu da navedu još neku misao o tome kako se život najčešće definiše, na ozbiljan ili duhovit način. Nakon kratkog osvrtu, razgovarajte o Isusovom pristupu smislu i svrsi života, kao što je definisao u svojoj čuvenoj Propovedi.

Pitanja za razgovor:

1. Šta tekst iz Jevanđelja po Mateju 5,2-12. kaže o životu i njegovom smislu?
2. Isus smatra „ljubav“ središtem i najvišom obavezom u životu (Matej 5, 43-48). Šta da činimo da bi doživeli puninu života?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Propoved je proglašena „suštinom hrišćanstva“. Poznata je kao „Velika povelja hrišćanskog carstva“. Naziva se i „Carevim manifestom“. Nijedan opis, koliko god sjajan, ne može da dočara koliko je Propoved na Gori posebna. U Propovedi se ne kaže ništa o tome kako smo spaseni. Naglasak je na tome kako spasen čovek treba da živi. Proučavajte Hristove zahteve kako hrišćanin treba da živi – blagosloveno, odgovorno i sa puno ljubavi.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Budite hrišćanin: živite blagosloveno

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 5,1-12)

Propoved počinje blagosiljanjem hrišćana. Došavši do Spasitelja, iskusi Njegovo praštanje i iskupljenje od greha, hrišćanin stiče novo iskustvo – ono se menja od dela koja razočaravaju do milosti koja spasava, od carstva tame i greha do carstva svetlosti i pravednosti, od prokletstva smrti do blagoslova života. Ovaj novi život, iziskuje novi karakter, koji je u potpunosti usklađen sa zahtevima Carstva.

Isus prikazuje ovaj karakter koristeći osam glavnih obeležja hrišćanskog ponašanja, od kojih je svaki praćen blagoslovom. Ovih osam osobina nisu poput švedskog stola sa koga hrišćani mogu da biraju šta najviše žele, već su osobine koje treba tražiti u životu svakog pravog učenika. To znači da je hrišćanin krotak i milostiv, siromašan duhom i čistog srca, onaj koji plače i žedan je pravde, onaj koji gradi mir i biva progonjen. Kao Pavlov rod od devet plodova (Galatima 5,22.23), Isus opisuje idealnog stanovnika svog Carstva kao onog koji poseduje svih osam osobina. Tako, hrišćanin ne može da izabere samo jednu osobinu, a ostale da zanemari. Hrišćanin, kao konačni primer prave ljubavi i Hristove spasonosne milosti, treba da poseduje sve ove osobine. Kada se to dogodi, slede blagoslovi: vernici dobijaju Carstvo nebesko i nasleđuju zemlju, bivaju utešeni i ispunjeni, postaju pomilovani i videće Boga. Zaista su Božja deca.

Razmislite o ovome: Grčka reč *makarios* je na nekim mestima prevedena kao „blagosloven“, na drugim „srećan“. Reč „blagosloven“ naglašava jedno objektivno iskustvo koje spasenom daruje lično Bog. Reč „srećan“ odnosi se na posledice blagoslova – subjektivno iskustvo pojedinca. Hrišćani treba da budu srećni, jer su blagosloveni. Prvo moramo da iskusimo Božje delo spasenja, tek nakon toga možemo da budemo istinski srećni.

II Budite hrišćanin: živite odgovorno

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 5,13-42)

Propoved na Gori je poziv da živimo odgovorno, po pitanju onog što bi trebalo da budemo i što bi trebalo da činimo.

Šta hrišćanin treba da bude? Isus navodi dva najjednostavnija elementa života i daje nalog hrišćanima da budu kao oni: so i svetlost (Matej 5,13-16). So sprečava da se nešto pokvari. Svetlost otklanja tamu. I so i svetlost se daju i troše na nešto drugo. To nas uči da u hrišćanskom životu nema mesta za nadmenu samoljubivost. Poniznost ima prednost.

So, bilo kao konzervans ili sredstvo za poboljšanje ukusa, tiho prožima hranu i vrši svoju ulogu. Isto tako, hrišćani moraju da prožimaju živote onih koji su u njihovoj blizini i da budu uključeni u njihov život. Društveno angažovanje i duhovno svedočenje su nadahnjujući zadaci koje hrišćani

ne mogu da izbegnu. Oni ne mogu da se povuku poput pustinjaka ili da prenose senzacionalne izlive osećanja.

Drugo, Isus nalaže hrišćanima da budu svetlost svetu – da razbiju moralnu i duhovnu tamu; da budu čistog i jasnog karaktera i vere; nikad da ne sakrivaju svetlost istine, čak ni pred licem neprijatelja i ugnjetača; da sijaju kako bi oni koji su u tami zaista videli večnu Svetlost, a to je Isus.

Šta hrišćanin treba da čini? Ovo je drugo pitanje vezano za odgovoran život. Kao Tvorac moralnog zakona, Isus nije oklevao da zahteva od svojih sledbenika potpunu poslušnost Zakonu. „Ne mislite da sam došao da pokvarim zakon ili proroke“, rekao je, „nisam došao da pokvarim, nego da ispunim.“ (Matej 5,17) „Da ispunim“ i na grčkom jeziku i u kontekstu Propovedi na Gori, ne znači da „ukine“, već da „ispuni“, da „sprovede“ i da „pokaže njen puni značaj“.

Hristos koristi jedinstveni obrazac da proširi i naglasi zahteve moralnog zakona: „Rečeno je... ali Ja kažem.“ Na osnovu tog obrazca, ubistvo nije samo čin oduzimanja života, već pitanje ljutnje, povređivanja vrednosti i dostojanstva jedne osobe time što je nazivamo „budalom“. Preljuba više nije spoljni čin, već i unutrašnja požuda. „Oko za oko“ mora da ustupi mesto novom načelu, ne odgovoriti zlom na zlo (Matej 5,17-42). Time su određena uputstva za odgovoran hrišćanski život.

Razmislite o ovome: Zašto Isus koristi so i svetlost da prikaže kako vernici treba da žive odgovorno ispunjavajući moralni zakon.

III Budite hrišćanin, živite sa puno ljubavi

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 5,38-47)

Ma kako gledali na to, Propoved na Gori iznad svega predstavlja prikazivanje ljubavi. Da je Bog ljubav, biblijska je činjenica. Biblija ne može da posmatra Boga drugačije nego kao ljubav. Blagodat, milost, pravda, providenje i sve ostale osobine koje karakterišu božansko biće i dela moguća su samo zbog osnovne odlike ljubavi.

Pošto je Bog ljubav (1. Jovanova 4,8), očigledno je da Božja deca treba da odražavaju tu ljubav. Isus detaljno razrađuje ovu činjenicu i definiše ljubav kao odnos koji ne treba da upravlja samo nama koji delimo istu veru, zajednicu i nadu, već i onima koji to ne čine. Njegovo učenje obuhvata tri pojedinosti: „Ljubite neprijatelje svoje“, „činite dobro onima koji vas mrze“, „molite se za one koji vas gone“ (Matej 5,44). Hristova odrednica ljubavi ne zahteva uzajamno delovanje, već nešto neshvatljivo – da volimo nedopadljive, potpuno i bezuslovno, i negujemo ljubav u odnosima, delima i bogoslužju.

Za razgovor: Isusova zapovest da pokazujemo ljubav u svom životu završava se jednom od najtežih izjava: „Budite vi dakle savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski.“ (Matej 5,48) Šta znači ova zapovest da budemo savršeni?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Propoved na Gori predstavlja izvanredan opis života stanovnika Carstva. U novom izlaganju tog života Hristos nas poziva da idemo iznad slova zakona i živimo po Duhu. Dakle, hrišćanski moralni i duhovni život mora da prevaziđe reči „ne budite“ i da prihvati reč „budite“. Imajući ovo u vidu, razgovarajte u razredu o pitanju za razmišljanje.

Za razmišljanje: Šta je Isus mislio kada je rekao: „Ako ne bude veća pravda vaša nego književnika i fariseja, nećete ući u Carstvo nebesko“ (Matej 5,20)?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Šesto i sedmo poglavlje Jevanđelja po Mateju sadrže nekoliko snažnih istina, izraženih u vidu zapovesti u odričnom i potvrdnom obliku. Podelite razred u dve grupe, jedna neka razgovara o zapovestima u odričnom, a druga o zapovestima u potvrdnom obliku. Neka podele sa ostalima šta su naučili iz ovih zapovesti.

Zapovesti u odričnom obliku:

- „Ne sabirajte sebi blaga na zemlji.“ (Matej 6,19)
- „Ne brinite se.“ (Matej 6, 25-32)
- „Ne sudite.“ (Matej 7,1-6)

Zapovesti u potvrdnom obliku:

- „Molite se.“ (Matej 6,5-13)
- „Tražite najpre carstvo Božje.“ (Matej 5,33-34)
- „Ištite... tražite... kucajte.“ (Matej 7,7-12)
- „Gradite na kamenu.“ (Matej 7,24-27)

4. biblijska doktrina „Ustani i hodi“

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 9,1-8.

Učenici će:

Saznati: Srešće se sa Isusom koji nagrađuje veru onih koji dolaze k Njemu.

Osetiti: Doživeće silu i autoritet Isusa koji rešava teške životne probleme.

Činiti: Verovaće u Isusovu moć isceljenja i opraštanja.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Sretnite se sa Isusom koji nagrađuje vašu veru

- A. Koji su zajednički činioци u čudotvornim isceljenjima u 8. poglavlju Jevanđelja po Mateju?
- B. Zašto se Subota pominje usred čudotvorne Isusove službe (Matej 8,16.17; Luka 4, 31-41)?
- C. Na koji način čuda u Jevanđelju po Mateju 8,22. i 9,8. pokazuju da se Isus brine za one u potrebi uprkos tome ko su?

II Osetiti: Doživite Isusovu silu i autoritet

- A. Na koji način Isus pokazuje da niko, bilo da je gubavac, neznabožac ili žena, nije odbačen ni zapostavljen u Njegovom carstvu?
- B. Na koji način učenikštvo podrazumeva poziv, odgovor i cenu (Matej 8,18-22)?
- C. Kako su reagovali svedoci Isusovih čuda (Matej 8,23; 9,1-8)?

III Činiti: Verujte u Isusa i služite Mu

- A. Svako čudo u ovoj pouci zahteva veru u isceliteljsku i spasonosnu moć Isusa Hrista. Kakvo čudo očekujete u svom životu i kakvu veru to zahteva?
- B. Isus je u svojoj službi imao samo jednu dužnost - da pomogne ljudima, i samo jedan motiv - ljubav? Šta treba da učinite da bi vaša služba bila nalik Hristovoj?

Zaključak: Isus kao Mesija koristio je svoju silu i autoritet da služi čovečanstvu i da ga uzdigne. Njegovo carstvo je obuhvatalo sve ljude. Ko god je došao k Njemu, osetio je da ga Hristova ljubav prihvata i da se spasonosna milost izliva na njega. Rezultat toga bilo je pitanje: Ko bi mogao da bude ovaj Isus (Matej 8,27)?

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 9,6.

Ključno načelo duhovnog rasta: Tekst u Jevanđelju po Mateju 9,1-8. govori o paralizovanom čoveku koji nije imao nadu da će ikad prohodati. Imao je, međutim, prijatelje koji su verovali u sve što su čuli o Isusu za vreme Njegove službe u Galileji. Jednog dana, kada se Isus vratio u Kapernaum, svoju veru pokazali su na delu. Doneli su svog nepokretnog prijatelja u prisustvo Isusove moći. Ono što su preduzeli bilo je predivno pokazivanje vere, kao što je zabeleženo u tekstu u Jevanđelju po Marku 2,4: pošto je u kući bilo mnoštvo ljudi, prijatelji su se popeli na krov, napravili rupu u njemu i „spustiše odar na kome uzeti ležaše“. Njihova vera donela je brz odgovor: oproštenje greha i ozdravljenje tela. Najbolje što prijatelj hrišćanin može da učini jeste da dovede čoveka u potrebi Hristu, najvećem Prijatelju.

Uvodni razgovor: Kada Isus kaže oduzetom čoveku da se ne plaši, On ga uverava u dve pojedinosti: njegovi gresi su oprošteni i njegovo zdravstveno stanje je obnovljeno. Zašto Isus postavlja pitanje: „Šta je lakše reći: opraštaju ti se gresi, ili reći: ustani i hodi?“ (Matej 9,5)

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Tokom godina, misija podrške obolelima od lepre, u saradnji sa Hrišćanskim medicinskim fakultetom u Velori, u Indiji, sprovela je nekoliko projekata, uključujući i rekonstruktivnu hirurgiju, u cilju davanja nade hiljadama stanovnika obližnjih sela koji su болоvali od ove bolesti. Jedan od poduhvata bio je pravljenje crnih sandala od avionskih guma, koje su bile meka podloga za stopala i omogućavale su lakše hodanje.

Taj dobar izum ubrzo je postao razlog društvene izopštenosti. Po ovim karakterističnim sandalama bilo je lako prepoznati obolele od gube, što je dovelo do toga da su lokalni restorani i ustanove za ishranu odbijali da usluže ove nesrećne muškarce i žene. Dirnuti neprijatnim događajem koje su ove sandale izazvale, lekari, medicinske sestre, učitelji i učenici Hrišćanskog medicinskog fakulteta počeli su da nose crne sandale, praveći zbrku među ugostiteljima. Bojkot se na kraju završio, a sandale su postale simbol hrišćanske ljubavi.

Naša lekcija ove sedmice bavi se time kako se Hristos ophodio prema manje srećnim ljudima iz naše okoline. Napomenućemo tri događaja: dodirivanje nedodirljivih, prihvatanje odbačenih i oslobađanje zatočenih.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Dodirivanje nedodirljivih

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 8,1-4)

„Nečist, nečist“, bio je neophodan uzvik kojim su gubavci upozoravali prolaznike i na taj način održavali bezbednu razdaljinu. Telesno raspadanje i unakaženost, društvena izopštenost i opšta izolacija činila je gubavce živim mrtvacima. Oni su u društvu bili nedodirljivi. Prema rabinskom zakonu, oko 2 metra trebalo je da ih deli od drugih ljudi. Ko bi prekoračio ovu granicu, postajao je nečist, i morao se podvrgnuti strogim obredima očišćenja, koje je nadgledao sveštenik. U takvom okviru odvija se ovaj izveštaj. Gubavac je znao da je Isus Gospod i da ima moć da ga isceli, ali kako da premosti jaz? Rastojanje od oko 2 metra bilo je veliko i gubavcu je bilo zabrađeno da ga pređe na putu do spasonosne tačke na kojoj ga je očekivalo isceljenje. Međutim, vera ovog gubavca premostila je ovaj prostor, a na njegov vapaj odmah je stigao odgovor: „Hoću, očisti se.“ (Matej 8,3)

Ovaj izveštaj ne govori samo o običnom slučaju gubavca koji traži isceljenje, već o slomljenom i grešnom rodu koji nema načina da pronađe odmor, mir i iskupljenje. Greh stvara najveću nedodirljivost; on je guba duše – gde se naše najdublje biće raspada, nežno srce pretvara u hladni grubi kamen, vizija plemenitog i uzvišenog pretvara u ponosnu i oholu sebičnost. „Svi sagrešiše“, kaže apostol Pavle (Rimljanima 3,23). Tako su svi duhovni gubavci, nedodirljivi. Gledano na taj način, izveštaj u kome Isus dodiruje gubavca daje nam nadu. On nije prešao rastojanje od oko dva metra, već ogroman jaz između Neba i Zemlje, napustio je prisustvo Boga, i došao na Zemlju da nas dotakne. Isusov dodir dostupan je svakom od nas. On ima moć da oprosti najgore grehe, da donese izlečenje gde vlada propadanje, da nas otme od smrti koju nosi greh i dovede u zagrljaj Božje ljubavi.

Razmislite o ovome: „Hristovo delo očišćenja ovog gubavca od strašne bolesti je slika Njegovog dela očišćenja duše od greha“. (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 266. original). Razgovarajte o tome.

II Prihvatanje odbačenih

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 8,5-13)

Izveštaj o rimskom kapetanu koji je prišao Isusu sa molbom da izleči njegovog vernog slugu na ivici smrti, otkriva četiri velike istine. Prvo, kapetan, noseći pečat Cezara u Kapernaum, pokazuje da moć i vlast nikada ne smeju zaslepiti oči prema vrednosti i dostojanstvu ljudskog bića, čak i ako je ta osoba rob. Prema Rimskom zakonu rob nije smatran boljim od čovekove alatke, koja se baca kada više nije upotrebljiva, ali kapetan je prevazišao stavove takve strašne kulture.

Drugo, zagrljaj božanske milosti preko Isusa bio je dostupan kapetanu i slugi, neznabošcima u jevrejskoj kulturi, koji su bili jedva korak iznad gubavca koga je Isus upravo izlečio. Vrata ka Isusu uvek su otvorena i nikada se nikom ne zatvaraju, bilo da je neznabožac ili rob. Koga grešni svet odbacuje, novi svet koji Isus stvara, prihvata.

Treće, osećanje bezvrednosti ključno je da bi se iskusila moć milosti. Kapetan je izrazio nedostojnost da Isus uđe u njegov dom i uzvuknuo: „Samo reci reč i ozdraviće sluga moj.“ (Matej 8,8)

Četvrto, Isusova moć, i onda i sada, treba da se prepozna, ne nužno Njegovim fizičkim prisustvom, već kroz veru u Njegovu Reč. Kapetan je imao takvu veru da je zadivio Isusa. Isus mu je rekao da ode svome domu i vidi odgovor na njegovu izuzetnu veru.

Razmislite o ovome: Izraz Isus se „udivi“ upotrebljen je dva puta u Jevanđeljima. Prvi primer je dat u okviru kapetanove vere. Drugi, u Jevanđelju po Marku 6,6, u kome se Isus „divljaše“ neverstvu koje je navelo ljude u Nazaretu da Ga odbace. U takvom kontekstu, kako razumete Isusovu reakciju na kapetanovu veru: „Ni u Izrailju tolike vere ne nađoh“ (Matej 8,10)? Kako tumačite proročke reči u 11. i 12. stihu?

III Oslobođenje zatočenih

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 8,28-34)

Dok Matej govori o dva čoveka koji su bili pod uticajem demona, Marko (5,1-20) i Luka (8,26-29) ukazuju na jednog. Ovde nije reč o neslaganju. Poslednja dva pisca usredsređuju se na čoveka koji je progovorio. Ono što je važno jeste da je opsednutost demonima stvarna, i da od ovakvog sotoninog upravljanja jedinu sigurnost pruža poslušnost Hristu. Duša koja se čvrsto drži Hrista i Njegovih obećanja, moći će da primeni sledeći savet: „Protivite se đavolu i pobeći će od vas.“ (Jakov 4,7)

Umesto da se raduje zbog isceljenja opsednutog demonima, „sav grad iziđe“ i „moliše“ Isusa da ode iz grada (Matej 8,34). Taj odgovor dali su neznabošci. Međutim, Jovan navodi još snažniji primer kada je Isus bio odbačen: „K svojima dođe i svoji ga ne primiše.“ (Jovan 1,11) Zašto je Isus neželjena osoba širom sveta? Njegovo prisustvo remeti navike i udobnost. Tamo gde je On, greh ne može da se ustoliči; nepravda ne može da promoli lice; sebičnost mora da ustupi mesto bratskoj ljubavi; oči koje ne vide dalje od boje, rase, klase i pola, moraju da se podvrgnu operaciji; ljubav, milost i pravda moraju da označe svaku crtu ljudskog života. Hristos je Veliki Uzurpator. „Zašto nas uznemiravaš? Ostavi nas na miru“, to je vapaj onih koji žive u lakoći udobnosti i tišini groblja. Ali blagosloveni su oni koji otvore vrata i pozovu raspetog Hrista da uđe i večera sa njima (Otkrivenje 3,20).

Za razgovor: Prisetite se kada ste zauzeti brojnim pojedinostima i obavezama svakodnevnog života rekli Isusu da vas ostavi na miru ili da sačeka. Na koje neprimetne načine držimo Hrista na udaljenosti?

3. KORAK—PRIMENITE

Samo za učitelje: Razmotrite jednu zajedničku karakteristiku tri isceljenja u pouci za ovu sedmicu: prema jevrejskom zakonu, gubavac je nečist zbog svoje bolesti; kapetanov sluga je nečist jer je bio neznabožac; ljudi opsednuti demonom bili su nečisti, jer su bili neznabošci i živeli su na groblju. Dakle, nečistota je zajednička osobina sva tri čuda.

Za razmišljanje:

1. Ko su danas „nečisti“ i kako njima možemo da služimo?

4. KORAK—BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Rimski kapetan je rekao Isusu: „Samo reci reč i ozdraviće sluga moj.“ (Matej 8,8) Poverenje u Božju Reč je naš neposredni izvor pobede. Bilo da se opireš grehu, bežiš od iskušenja ili tražiš isceljenje, okreni se Reči. U njoj je moć. Iako ne možemo videti Boga licem k licu, imamo pristup Njemu preko Njegove Reči i molitve. Onaj koji je rečju stvarao, i dalje je u našoj sredini. Njegova Reč i njena snaga su sa nama.

Aktivnost: Zamolite članove razreda da navedu primere iz života ili događaj o tome kako je Božja Reč donela novine u nečiji život.

5. biblijska doktrina **Vidljivi i nevidljivi rat**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 11,12.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće sukob između Božjeg i sotoninog carstva.

Osetiti: Prepoznaće kako je Hristos svojom službom osigurao pobjedu Božjeg carstva.

Činiti: Doživjeće Hristovu pobjedu u velikoj borbi.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Sukob između dva carstva

- A. Kako je sukob započeo?
- B. Kakvi problemi vladaju u sukobu?
- C. Koliko je stvaran ovaj sukob u našem životu?
- D. Kako tema velike borbe utiče na naš pogled na svet?

II Osetiti: Hristova pobjeda u sukobu

- A. Šta znači sledeći stih: „Carstvo nebesko na silu se uzima“ (Matej 11,12)?
- B. Kako i gde se ono uzima?
- C. Kako i gde Božje carstvo treba da očekuje nasilje?
- D. Kako i kad će se sukob dva carstva završiti?

III Činiti: Doživite pobjedu Božjeg carstva

- A. Koliko je stvarno naše učešće u sukobu između Hrista i sotone (Efescima 6,10-18)?
- B. Na koji način naši svakodnevni izbori pokazuju na čijoj smo strani u ovom sukobu carstava?

Zaključak: Iako velika borba predstavlja kosmički problem i predmet je pažnje celog univerzuma, ona je najpre bitka za ljudski um i srce. Tu se odlučuje na čijoj smo strani i tu počiva naša sudbina.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 11,12.

Ključno načelo duhovnog rasta: Pouka za ovu sedmicu usredsređuje se na stih iz Jevanđelja po Mateju 11,12: „A od vremena Jovana Krstitelja dosad Carstvo nebesko na silu se uzima, i siledžije

dobijaju ga." Izgovarajući ovo, Isus naglašava veliku borbu između Hrista i sotone. Božje carstvo je nada i težnja Božjeg naroda od trenutka kad je greh došao na svet. Carstvo je postalo istorijska realnost kada je Sin, Drugo lice Božanstva, uzeo na sebe ljudsku prirodu da otkupi čovečanstvo od greha. Božje carstvo od tada neprestano napreduje, iako sotona pokušava da osujeti božansku nameru.

U okviru ovog sukoba između dva carstva, sve što je u Jevanđeljima zabeleženo o dolasku Božjeg carstva u Isusovoj ličnosti i službi - Irodovo čedomorstvo u Vitlejemu, iskušenje u pustinji, zatvaranje i pogubljenje Jovana Krstitelja, neprestane zavere i planovi protiv Isusa, raspeće – opisuje koliko je sotona snažan i odlučan u ratu protiv Božjeg carstva. Međutim, Božja pobeda je u ovom sukobu osigurana. Zapazimo kako Sinovljeva služba pretvara tragične posledice greha u pobedonosne svedoke Njegove pobede „slepi progledaju i hromi hode; gubavi se čiste i gluvi čuju; mrtvi ustaju i siromašnima propoveda se Jevanđelje" (Matej 11,5) .

Samo za učitelje: „Koji nije sa Mnom“, kaže Isus, „protiv Mene je; i koji ne sabira sa Mnom, prosipa.“ (Matej 12,30) Odluka da budemo sa Isusom donosi večni život, odluka da budemo sa sotonom donosi večno uništenje.

Za razgovor:

1. Proučite u razredu važnost izbora između ova dva sukobljena carstva.
2. Kako velika borba između Hrista i sotone ulazi u svaku poru ljudskog postojanja?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Ko sam ja? Odakle dolazim? Kuda idem? Šta radim? Koji je smisao istorije? Koja je moja uloga u životu? Ovo su neka osnovna pitanja sa kojima se suočavamo, i skloni smo da odgovorimo na njih u skladu sa pogledom na svet koji smo usvojili. Vera u ličnog Boga dovešće do posebne vrste pogleda na svet, isto tako, poricanje postojanja Boga dovešće do potpuno drugačijeg pristupa. Od 1. Mojsijeve do Otkrivenja, Biblija opisuje osnovni pogled na svet - svet je u sukobu između sila dobra i zla. Za adventiste ovaj sukob je poznat kao velika borba između Hrista i sotone. U tom sukobu dva carstva moramo da imamo nepokolebljivu veru u Boga, kao i da potvrdimo našu ulogu u unapređenju Božjeg carstva. Da bismo to učinili, treba da razumemo sukob između dva carstva, uključujući i Hristovu pobedu u sukobu, i da iskusimo tu pobedu u svom životu.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Sukob između dva carstva

(Podsetite se u razredu teksta iz Otkrivenja 12,7-10)

Od 1. Mojsijeve (3,15) do Otkrivenja (12,7-10) Biblija otkriva neprestani sukob između Hrista i sotone, između carstva pravednosti i carstva greha. Biblija nikada ne potcenjuje postojanje i ulogu sotone u tokovima ljudske istorije. U stvari, ona prikazuje sotonine napore da postane kao Bog (Isaija 14,12-15; Jezekilj 28,12-15); njegovu pobunu protiv Boga, koja je dovela do toga da bude zbačen sa neba (Luka 10,18, Otkrivenje 20,7-9); i njegov kraj koji ga čeka u apokaliptičnom uništenju (Otkrivenje 20,7-10).

Središnje pitanje u ovom kosmičkom sukobu je Božji karakter: mogu li ljubav i pravda zajedno da postoje u Božjoj prirodi. Da li je Njegov zakon, koji upravlja živim stvorenjima nepravedan i samovoljan; da li je moguće ispuniti ga?

Dok je „sotonin lukavo smišljen plan“ da „lažno prikaže Božji karakter“ „kao samovoljan, strog i neumoljiv“ (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 5. sveska, str.738), Hristova namera je da pokaže svetu da je Bog ljubav i da je Njegov zakon pravedan.

Sa tim ciljem, Isus je došao na ovaj svet. Njegov život, služba, raspeće, vaskrsenje i Drugi dolazak deo su Božjeg večnog plana „jer će On izbaviti svoj narod od greha njihovih“ (Matej 1,21. uporedite sa Efescima 1,7-11) i uspostaviće svoje Carstvo zauvek (Otkrivenje 11,15; 20,7-10; 21,1-5).

Razmislite o ovome: Svaki hrišćanin „treba da sagleda kako ova velika borba prožima svaki stepen ljudskog iskustva; kako i on lično u svom životnom delu otkriva ili jednu ili drugu od ove dve suprotne pobude; i kako, želeo to ili ne, čak i sada odučuje na čijoj će se strani naći u ovom sukobu.“ (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 190. original)

Za razgovor: Neka jedan član u razredu pročita gore navedenu tvrdnju. Potom zamolite članove razreda da protumače kako se ovaj kosmički sukob odnosi na njihov život, uključujući lične borbe sa kojima se suočavaju.

II Hristova pobeda u sukobu

(Podsetite se u razredu teksta iz 1. Jovanove 3,8)

Apostol Jovan, koji je najduže posmatrao tok velike borbe, na odgovarajući način je prikazao njene korene i pobedu u tom sukobu: „Koji tvori greh od đavola je, jer đavo greši od početka. Zato se javi Sin Božji da raskopa dela đavolja.“ (1. Jovanova 3,8) Sotona je započeo sukob (Otkrivenje 12,7) i zato se sukob mora završiti uništenjem sotone. Nije bilo i nema drugog načina. Otuda je Drugo lice Božanstva uzelo ljudsko obličje, odnoseći pobedu nad svakim iskušenjem koje je sotona postavio na Njegovom putu. Konačno, pobedio ga je na krstu, davanjem Svog života u otkup za greh (Jevanđelje po Marku 10,45; Kološanima 2,13-15), čime je

otrgao čovečanstvo iz vlasti đavola. Pavle stoga kaže: „A Bogu hvala koji nam daje pobjedu kroz Gospoda našeg Isusa Hrista.“ (1. Korinćanima 15,57)

Krst je najviši izraz božanske ljubavi i pravde. On otkriva, sa jedne strane, Božju beskrajnu ljubav prema čovečanstvu (Jovan 3,16), a sa druge, nepromenljivost Božjeg zakona. Ovaj izraz ljubavi i pravde na krstu je samo srce Jevanđelja pred kojim sotona i njegovo carstvo ostaju poraženi. A poraz ostaje zauvek zapečaćen Hristovim vaskrsenjem.

Razmislite o ovome:

1. Zašto je Krst od suštinskog značaja za Hristovu pobjedu u velikoj borbi? Pomenimo neke načine na koje je sotona pokušao da osujeti Božji plan i osigura pobjedu u velikoj borbi.
2. Koliko ova borba između dva carstva besni u ljudskim srcima danas?

III Doživite Hristovu pobjedu

(Podsetite se u razredu teksta iz Efescima poslanice 6,12)

Neposredno pre Getsimanije, Isus je rekao Petru: „Simone! Simone! Evo vas ište sotona da bi vas činio kao pšenicu. A Ja se molih za tebe da tvoja vera ne prestane.“ (Luka 22,31.32) Ovo je istina, ne samo u vezi sa Petrom, već svim učenicima. Sotonina namjera je da nas udalji od Božjeg carstva i učini plenom svojih lukavih zamisli. Tako je velika borba ne samo nevidljivi sukob između dobra i zla, već velika realnost u našem svakodnevnom životu. Svaki Hristov učenik je meta sotoninih obmanjujućih planova, ali svaki učenik je, također, predmet Hristove ljubavi i iskrenih molitava.

„Mnogi smatraju da ova borba između Hrista i sotone nema neki naročiti značaj za njihov život; za njih ona ima malo značenja. Međutim, u oblasti svakog ljudskog srca ova borba se ponavlja.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 116. original)

Pavle ovo naziva našim duhovnim ratom. Pošto smo uključeni u ovu borbu za dušu, pozvani smo „jačajte u Gospodu i u sili jačine Njegove“, i „obucite se u sve oružje Božje, da biste se mogli održati protiv lukavstva đavolskoga“ (Efescima 6, 10.11). Pobjeda u hrišćanskom životu počinje sigurnom i izvesnom zajednicom sa Isusom.

Za razgovor: Pročitajte tekstove iz Efescima poslanice 6,14-18. i 2. Korinćanima 10,3-5. Razgovarajte o tome kako nam je Bog omogućio da se borimo protiv sila zla i da živimo pobjedonosnim životom.

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Hristos je „znao da će život Njegovih vernih učenika biti sličan Njegovom, niz neprekidnih pobjeda.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 679. original)

Za razmišljanje:

1. Kako život hrišćanina može da bude poput Hristovog - „niz neprekidnih pobjeda“? Kakve uslove treba da ispunimo da bismo to postigli?
2. Da bi ukazao na svoj pobjednički život, Isus je rekao: „Ide knez ovog sveta (sotona) i u meni nema ništa.“ (Jovan 14,30) Šta treba da učinimo da bismo i mi mogli to da izjavimo?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Put ka duhovnoj pobjedi i rastu je ispunjen mnogim sotoninim zamkama, tu treba da budemo na oprezu. Pavle opisuje kako treba biti pažljiv, i daje snažan savet: Održite se! Budite jaki! Stanite! Opašite se! Molite se! Obucite se! (Efescima 6, 10-17).

Aktivnost: Zamolite članove razreda da podele lična iskustva o tome kako su ovi saveti imali uticaja na pravu pobjedu koju su zadobili u duhovnim bitkama.

6. biblijska doktrina **Odmor u Hristu**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 11,28.

Učenici će:

Saznati: Prepoznaće u Isusu spasonosni odmor.

Osetiti: Doživeće spasonosni Subotni odmor.

Činiti: Svetkovaće radosno Subotni odmor.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Prepoznajte u Isusu spasonosni odmor

- A. Koji su uzroci nemira i umora?
- B. Kakvu vrstu odmora Isus nudi? Da li je taj odmor sveobuhvatan?
- C. U čemu je razlika između jarma koji mi nosimo i onog koji Isus nudi?

II Osetiti: Doživite spasonosni Subotni odmor

- A. Na koji način je odmor koji Isus nudi povezan sa Subotom? Kako su idealni i pravi smisao Isusove službe iskrivile verske vođe Njegovog vremena?
- B. Kako je Isusova ponuda odmora bila povezana sa raznim teretima koje nameće ljudska tradicija o držanju Subote?
- C. Kako je Isus koristio Bibliju da odgovori na pitanja o pravom svetkovanju Subote? Zašto je oslanjanje na Bibliju naša najbolja odbrana?

III Činiti: Svetkujte radosno Subotni odmor

- A. Na koji način je Subota znak spasonosnog odmora?
- B. Kako možemo da doživimo radost spasenja i Subote? Kako ovo lično iskustvo utiče na zajednicu?

Zaključak: Subota svetkovana u pravom duhu je snažno iskustvo koje slavi naše stvaranje, spasenje, večni mir i zajednicu sa Isusom.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 11,28-30; 12,8 .

Ključno načelo duhovnog rasta: Mnogi vernici kažu: „Radi ovo. Nemoj da radiš ono“. Na taj način određuju spasenje u odnosu na ono što mora i što ne sme da se radi. Ali Isus kaže: „Dođite“. „Dođite k Meni svi koji ste umorni i natovareni, i Ja ću vas odmoriti.“ (Matej 11,28) Spasenje od greha i odmor od svih tereta ne nalazi se u onom što radimo, već u Isusovoj ličnosti, samo u Njemu. Na osnovu onog što je postigao na krstu, samo On može da uputi sveobuhvatan poziv: „Dođite k Meni i nađite odmor u Meni.“

Samo za učitelje: „Stavi na Gospoda breme svoje, i On će te potkrepiti. Neće dati doveka pravedniku da posrne.“ (Psalam 55,22) Iako priznaje da život sa sobom nosi tugu i breme, Sveto pismo nas uverava da je Božja briga dovoljna da nas potkrepi i nosi kroz sve teškoće. Zamolite članove razreda da sa vama podele omiljeni odlomak iz Pisma koji im donosi utehu kada prolaze kroz teškoće.

Uvodni razgovor: U Jevanđelju po Mateju 11,28-30. „Hristos govori svakom ljudskom biću. Znali to ili ne, svi su umorni i natovareni. Svi su pritisnuti teretima koje jedino Hristos može da ukloni. Najteži teret koji nosimo je teret greha. Da smo ostavljeni da sami nosimo ovaj teret, on bi nas zdrobio... On nas poziva da bacimo sve svoje brige na Njega; jer nas nosi na srcu.“ (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 328.329. original).

Za razgovor: Na koji način je Hristovo nošenje naših greha, povezano sa uklanjanjem našeg tereta koji nema veze sa grehom?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Dok je bio dete, Džon je i dalje spavao u vreme kad je njegov otac izlazio iz kuće. Nakon dugih sati napornog i iscrpljujućeg rada u fabrici, otac se pred sumrak vraćao kući. Džonova majka je imala spremnu kantu vode, zagrejanu na peći na drva. On bi se okupao i za kratko vreme našao sa porodicom na okupu. Tada bi imali bogoslužjenje, a potom bi usledila oskudna večera. Osetivši ljubav u toj toploj vodi, porodičnom zajedništvu i večeri, otac bi osetio olakšanje od mukotrpnog fizičkog rada. Nakon napornog rada sledio je odmor i sladak san. Ovakav način života trajao je 30 godina, jer je voleo svoju porodicu, i svako veče je osećao olakšanje zato što je znao da će zauzvrat dobiti ljubav. „Ljubav dugo trpi“ (1. Korinćanima 13,4-7), napisao je Pavle, veliki poznavalac Zakona i najistaknutiji zagovornik milosti. Put do odmora počinje sa Gospodom milosti.

Naša lekcija danas govori o 1) odmoru koji jedino Isus može da pruži, 2) večitom simbolu tog odmora, i 3) radosti kojom možemo da proslavimo taj odmor.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Odmor koji jedino Isus može da pruži

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 11,28-30)

Tekst iz Jevanđelja po Mateju 11,28-30. sažeti je pregled onoga o čemu govori Jevanđelje. U njemu su opisani naši tereti, Spasiteljev poziv, Njegov odmor i izvesnost celog procesa, od nemira do trajnog odmora.

Najpre moramo da dođemo k Isusu. Jedino On ima lek za najveći teret čovečanstva – teret greha. Svidelo nam se to ili ne, moramo se suočiti s činjenicom da osim Hrista nema drugog leka za greh. Kada je greh u pitanju, mi smo bespomoćni, bez nade i teško opterećeni. Što više pokušavamo da se spasemo od greha, nemir je sve dublji. Greh nije zdravstveni problem, profesionalna deformacija, obmana sredine, čak ni moralni neuspeh. Greh je pobuna protiv Boga i samo Bog može da obezbedi rešenje za taj problem. On je obezbedio rešenje u Isusu koji je rekao: „Dođite k Meni.” Upućen nam je poziv da se lično poistovetimo sa Isusom – Njegovim krstom, Njegovom milošću, Njegovim putem i Njegovim jarmom.

Odmor ponuđen u Isusu i kroz Isusa nije poziv na lak život pun zadovoljstva, već na zamenu jarma – jaram samopravednosti za izbaviteljsku silu Hristove pravde; ropski jaram legalizma za okrepljujuću slobodu Božje milosti. To izbavljenje i okrepljenje čine jaram otkupljenog života smirenim u poslušnosti i radosnim u službi. Povrh svega, Isus nas poziva da budemo Njegovi učenici: „Učite od mene.” Jedna od važnih pouka koje treba da naučimo jeste da Njegov odmor ne treba olako da shvatimo. To je stvarno iskustvo urezano u velikom simbolu vezanom za stvaranje i otkupljenje: Suboti.

Razmislite o ovome: Biblija često opisuje Zakon kao dar radosti i miline. U 119. Psalmu najmanje osam puta se pominju radost i uteha koji se mogu naći u Zakonu (stihovi: 24.35.47.70. 77.92.143.174). Isaija 58,13. proglašava Subotu „milinom“, „danom Gospodnjim“. Isus govori o Zakonu kao nepromenljivom (Matej 5,17.18). Pavle ukazuje na unutrašnjeg čoveka koji se raduje Božjem zakonu (Rimljanima 7,22). Pored svih ovih svedočanstava o Zakonu, kako Zakon postaje teret?

II Subotni odmor

(Podsetite se u razredu teksta iz 1. Mojsijeve 2,1-3. i Knjige proroka Isaije 66,22.23)

Isus, koji nudi odmor onima koji su „umorni i natovareni“, kaže za sebe da je „Gospodar... Subote“ (Matej 11,28; 12,8; Marko2,27.28) - dara odmora koji ima svoje poreklo u stvaranju i predstavljaće deo života na novom nebu i Zemlji (1. Mojsijeva 2,1-3; Isaija 66, 22.23). Subota nas povezuje sa Stvoriteljem, poziva nas da proslavimo radost života i zauvek priznamo da život i spasenje ne dolaze kao rezultat našeg rada, već kao dar Božje milosti. Onaj koji je stvorio nas, stvorio je i Subotu. On se odmarao u taj dan, posvetio ga i zapovedio nam da ga držimo svetim,

kako bi se zauvek podsećali da mir možemo da nađemo jedino u Njemu. Subota ukazuje da smo u Isusu oslobođeni od ropstva i vlasti greha, i da kroz Njega prihvatamo i poštujemo svetost odmora, bogoslužnja i zajedništva.

Razmislite o ovome: U tekstovima u 1. Mojsijevoj 2,1-3. i 2. Mojsijevoj 20,8-11. zabeleženo je da je Božje delo stvaranja razlog za svetkovanje Subote, a tekst u 5. Mojsijevoj 5,15. navodi Njegovo delo otkupljenja kao još jedan važan razlog. Svetkovanje Subote je neprekidan podsetnik da naš život, naš odmor od ropstva i naša sudbina na novoj Zemlji, nisu naše delo, već Božje. Dahom Božjim smo stvoreni, krvlju Isusovom smo spaseni. Subotni odmor nas poziva da proslavimo Tvorca i Spasitelja.

Za razgovor: Kako, dakle, da razumemo Isusovu tvrdnju da je On Gospodar Subote (Matej 12,8)?

III Odmor koji obnavlja

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 12,9-14)

Fariseji su optužili Isusa za kršenje Subote zato što nije ukorio učenike kada su kidali klasje i jeli u Subotu (Matej 12,2) i zato što je lečio Subotom (Matej 12,9-14; Luka 6,6-11; Marko 3,3-6; Jovan 5,1-16). Isusov odgovor je u svakom slučaju u skladu sa značenjem Subote: njen značaj ne leži u legalističkom poštovanju Pisma, već u uzdizanju uzvišenijih načela spasavanja života i činjenju dobrih dela koja veličaju Boga. Fariseji su bili zaokupljeni legalizmom, Isusova briga je bila milost na delu. Ni tvrdokornost ni samovolja neće proći ispit milosti. Kao što je Elen Vajt rekla: „Bog ne može ni za trenutak da zadrži svoju ruku inače bi čovek klonuo i umro. Toga dana i čovek ima da obavi posao. Životnim potrebama mora se udovoljiti, bolesni se moraju negovati, oskudica siromašnih mora se ublažiti.” (*Čežnja vekova*, str. 207. original)

Za razgovor:

1. Farisejima koji su pitali da li je po zakonu lečiti Subotom, Isus je odgovorio da je Subotom dozvoljeno činiti dobro (Matej 12,9-14). Fariseji su potom izašli i kovali zaveru da ubiju Isusa. Kakva je razlika između ljubavi koja spasava i legalizma koji nastoji da ubije?
2. Šta znači stih: „Ljubav je izvršenje Zakona” (Rimljanima 13,10)?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Neki tvrde da nas je Isus oslobodio obaveze kao što je svetkovanje Subote. Međutim, ličnim držanjem Subote (Luka 4,16), Isus je jasno potvrdio neospornu suštinu Subote, da ona predstavlja dan za susret sa Bogom. Njegov primer potvrđuje da je Subota Božje posebno vreme za zajednicu sa Njegovim narodom.

Za razgovor: Uzimajući u obzir ono što je prethodno rečeno, razgovarajte o sledećem:

1. Kako sećanje na stvaranje i otkupljenje može da postane legalističko ropstvo?

2. Šta je smisao Isajijinog poziva da Subotu smatramo milinom (Isaija 58,13.14)?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu govori o dva iskustva u hrišćanskom životu. Prvo, dolazak Isusu da bismo pronašli odmor u spasenju. Drugo, proslavljanje odmora u stvarnom vremenu svetkovanjem Subote. Podstaknite razred na jednu vedru aktivnost, kao što je sledeća:

Aktivnost:

1. Neka razred ili hor otpeva pesmu „Sve brige naše nestaju“ (*Hrišćanske himne*, br. 70) ili neku sličnu pesmu. Neka učenici iznesu pred razred na koji način su pronašli odmor u Hristu.
2. Zamolite razred da podeli svoje prvo iskustvo svetkovanja Subote i šta je ono značilo za njih.

7. biblijska doktrina **Gospod Jevreja i neznabožaca**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 14,33.

Učenici će:

Saznati: Razumeće da je Hristos Božji Sin i Gospod svega.

Osetiti: Doživeće Hristovu silu i činjenicu da nam je On dovoljan.

Činiti: Ljudima u potrebi govoriće da nam je Hristos dovoljan.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Isus je Božji Sin i Gospod svega

A. Šta Isus kao Božji Sin ostvaruje? Šta Sin čini za nas?

B. Ako je Isus Gospod svega, šta to „svega” obuhvata? Šta se time podrazumeva?

C. Kakvu ulogu Isus ima u otkupljenju kao „Božji Sin” i kao „Gospod svega”?

II Osetiti: Doživitečinjenicu da nam je Hristos potpuno dovoljan

A. Na koji način činjenica da nam je Hristos potpuno dovoljan utiče na sve oblasti u životu?

B. Ako Isus nije Gospod svih oblasti u životu, može li da bude Gospod samo nekih?

C. Činjenica da nam je Hristos potpuno dovoljan ne oslobađa nas odgovornosti. Kako i zašto?Koje su neke od tih odgovornosti?

III Činiti: Objavite vest o Isusu drugim ljudima

A. Zašto je objavljivanje vesti o Isusu drugima važno? Kako objavljujemo tu vest?

B. Na koji način objavljivanje vesti poboljšava naš život?

Zaključak: Isus je Božji Sin i Gospod svega. On je sasvim dovoljan da zadovolji svaku ljudsku potrebu. S obzirom na to, naš pogled treba da je uprt prema Njemu, a naš cilj je da Ga se držimo sve vreme i po svaku cenu.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 14,12.

Ključno načelo duhovnog rasta: Nakon smrti Jovana Krstitelja, njegovi učenici bili su obuzeti očajanjem i beznađem. Budućnost im je izgledala mračno i sumorno. Jovanovi učenici učinili su jedino što je bilo moguće: „Dođoše Isusu te javiše.” (Matej 14,12) Kada život izgleda beznadežno i samoća postane naš trajni pratilac, kada izdaja vreba iz neočekivanih krugova i smrt se nadvije nad nama, ili kada nam prete dugovi, šta možemo da učinimo? Pouka nas podseća: Idite k Isusu.

Delite sa Njim dobre i loše vesti. Život nudi neograničene mogućnosti kada se obratimo Onome ko je Izvor života.

Tekst u Jevanđelju po Mateju 14,1-12. predstavlja tragičan izveštaj o bezdušnom i nemilosrdnom događaju. Razmotrite u razredu kako ličnosti u ovom izveštaju otkrivaju tragičan raspon u životu – od neporočnosti i pravednosti do najniže tačke greha. Prvo, tu je Jovan Krstitelj, neustrašivi prorok, koji greh naziva pravim imenom. Zatim, Irod Antipa koji je izgubio svaki osećaj za moral i ljudske vrednosti, i koji navodi ženu svoga brata da mu se pridruži u grehu. Treće, tu je Irodijada koja je na oltaru požude žrtvovala oba, osećaj morala i dostojanstvo materinstva. Na kraju, tu je Saloma koja je postala pijun u pokvarenoj igri.

Za razgovor:

1. U Jevanđelju po Marku 6,20. zabeleženo je da je Irod priznao da je Jovan „pravedan i svet” i „rado ga slušaše”. On je čak „nemoćno pokušavao da raskine lanac strasti koji ga je sputavao”. (Elen Vajt, *Čežnja vekova*, str. 214. original). Šta sprečava Iroda da pređe preko svoje savesti?
2. „Ne možeš ti nje imati.” (Matej 14,4) Jedna ovakva izjava Jovana Krstitelja bila je dovoljna da nazove greh pravim imenom. S grehom ne možemo pregovarati: zašto moramo ili da ga odbacimo ili da čekamo platu za njega (Rimljanima 6,23)?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: „A koji bijahu u lađi pristupiše i pokloniše Mu se govoreći: vaistinu ti si Sin Božji.” (Matej 14,33) Ovo priznanje pokazuje da su učenici počeli da shvataju Isusovu božansku Ličnost i misiju. Ova pouka upućuje nam poziv da upoznamo Isusa kao Gospoda svega, kao Sina Božjeg i Onog koji ruši zidove.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Isus, Gospod svega

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 14,13-21; 15,32-38)

Iza čuda kada je Hristos nahranio 5000 i 4000 ljudi skriva se Njegovo saosećanje prema narodu (Matej 14,14; 15,32). Grčka reč za saosećanje označava osećanje koja pokreće čoveka da deluje iz najvećih dubina svoga bića. Ona se dodatno pojavljuje još 13 puta u Jevanđelju, uvek u vezi sa Isusovom službom (Matej 9,36; 14,14; 15,32; 18,27.33; 20,34; Marko 1,41; 5,19; 6,34; 8,2; 9,22; Luka 7,13; 10,33; 15,20). Saosećanje za Isusa nije pasivno sažaljenje, već ljubav, aktivno hranjenje gladnih, briga za bolesne, isceljivanje slomljenog srca, pa čak i podizanje mrtvih. U svakoj ljudskoj potrebi, Isus je video priliku da u ljudima probudi svest da je Bog ljubav, da je Bog brižan i da je pristupačan, za razliku od grčke kulture, u kojoj su bogovi neosetljivi i ne dotiču ih ljudskih potreba.

Čudo kada je Isus nahranio mnoštvo ljudi pokazuje da propovedanje Reči ne odbacuje staranje za ljudske potrebe. Međutim, brižnost ne sme da pretvori Jevanđelje u društvenu revoluciju, pri čemu bi potrebe tela imale pednost u odnosu na potrebe duše. Isus je dobro znao da „ne živi čovek o samom hlebu” (Matej 4,4), ali je, takođe, bio osetljiv na činjenicu da je hleb od suštinskog značaja za život: On „zapovedi narodu” (Matej 14,19) da sednu i budu posluženi. Izveštaj u 6. poglavlju Jevanđelja po Jovanu iznosi prekrasno poređenje, kao što telo ne može da živi bez hleba, tako i duša ne može bez Hrista, Hleba života (35. stih).

Još jedna značajna činjenica o ova dva čuda kada je Isus nahranio mnoštvo jeste da su njih 5000 i više bili Jevreji koji su za Pashu išli u Jerusalem, a njih 4000 i više bili su neznabošci iz oblasti Dekapolisa. Ne smemo da propustimo suštinu: Isusova služba bila je sveobuhvatna - brinuo je i za Jevreje i za neznabošce. On je Gospod svega, u kome se javlja novo čovečanstvo bez ikakvih zidova i podela (Efescima 2,14.15).

Za razgovor:

1. Učenici su bili „zadivljeni” Isusovim nalogom da se mnoštvu da nešto za jelo. Zašto ljudi stalno sumnjaju da je „Bogu sve moguće” (Matej 19,26)?
2. Koje mesto zauzimaju čuda u jačanju naše vere?

II Isus, Božji Sin

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 14,22-33)

Kada je more nemirno i baca brod tamo-amo, život postaje borba i strah nas obuzima. Međutim, Isus je uvek tu da pruži pomoć i da nas spase. Isus je dao uplašnim učenicima trostruko pravilo za održanje vere: „Ne bojte se, Ja sam, ne plašite se.” (Matej 14,27) Između upućenog poziva da se ne bojimo, tj. budemo hrabri, i saveta da se ne plašimo, stoji Isusovo: „Ja sam”, na grčkom *ego eimi* – ime kojim se Bog često otkrivao. Kada je veliko JA SAM pored nas, žbun koji gori ne sagoreva, Hleb života zadovoljava sve naše potrebe, Svetlost sveta nas drži podalje od tame, Vrata nam obezbeđuju ulazak u Carstvo, Dobri Pastir nam daje večnu sigurnost, a mi smo loze na istinitom Čokotu (2. Mojsijeva 3,2-15; Jovan 6,35; 8,12; 9,5; 10,9.11; 11,25; 15,1). Hristos nam govori, kao što je te olujne noći rekao učenicima: „Ne bojte se, Ja sam, ne plašite se.”

Da bi hodali stazom učenja bez straha, učenici svoj pogled moraju da usredsrede na Onoga koji za sebe kaže JA SAM. Međutim, Petar se pokolebao. Svojim pogledom prešao je sa Isusa na bučni vetar i „uplašio se”, tako je počeo da tone. Ipak, Petar je povikao: „Gospode, pomagaj!” Takav vapaj nikad ne ostaje bez odgovora.

Za razgovor: Petar je često govorio i delovao naglo. Pa ipak, čak i u nesreći, znao je gde da zatraži pomoć. Podsetite se nekih primera iz Petrovog života i razgovarajte o tome šta stih u Jevrejima 12,2. znači u stvarnom životu.

III Isus, Onaj koji ruši zidove

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 15,21-31)

Mnogo pre nego što je vaskrsli Isus naredio svojim učenicima: „Idite... i naučite sve narode” (Matej 28,19), On lično je po prvi put prešao jevrejsku teritoriju i ušao u Sirofenikiju. Susretom sa Hananejkom, Isus je pokazao da Njegovo Jevanđelje obuhvata celokupni ljudski rod.

Žena je prišla Isusu moleći za isceljenje svoje kćeri koja je bila pod uticajem demona. Uprkos svim izgledima koji joj nisu išli na ruku (žena, neznaboškinja, obraća se Jevrejину), obratila se Isusu jedinom što je imala, ne u ruci već u svom srcu. Prvo, ona je volela svoju kćer. U rimskoj i grčkoj kulturi devojke nisu smatrane vrednima. Devojka koju je opseo demon bila je u još gorem položaju. Ipak, ova majka pokazala je da je svako dete, bilo dečak ili devojčica, zdravo ili bolesno, oštroumno ili ne, dragocen dar od Stvoritelja. U svojoj potrazi za lekom, majka je došla na pravo mesto: Isusu.

Drugo, imala je veru. Prepoznala je Isusa kao Gospoda i Sina Davidovog – bilo je to dovoljno vere da baci svoje terete pred Mesijine noge. Međutim, Isusov odgovor deluje grubo: „Nije dobro uzeti od dece hleb i baciti psima.” (Matej 15,26) Onda je usledila odlučnost zasnovana na molitvama vere: „Neću te pustiti dokle me ne blagosloviš.” (1. Mojsijeva 32,26) Hananejka tada oblikuje svoju ličnu „Jakovljevu” molbu: „Hvala ti, Gospode, što se ne ophodiš prema meni kao prema psu litalici sa ulice, već kao prema *kunarion*, dečjem kućnom ljubimcu. Dopusti mi da budem *kunarion*. Ne tražim hleb, samo ove mrvice.”

Isus je pozdravio taj skromni poduhvat kao čin velike vere. A vera donosi pobedu. To kretanje od ljubavi do vere i isceljenja ostavilo je snažnu poruku generacijama koje dolaze: za Hrista ne postoje granice.

Za razgovor: Koje prepreke uočavaš u Crkvi ili zajednici koje treba da se prevaziđu u cilju širenja službe Jevanđelja?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Pročitajte u razredu sledeći tekst i razgovarajte o pitanjima koja slede: „Najveća potreba sveta je potreba za ljudima... ljudima koji se ne boje nazvati greh njegovim pravim imenom, ljudima čija je savest verna dužnosti kao magnetna igla polu, ljudima koji će stajati na strani pravde makar se nebo srušilo.” (Elen Vajt, *Vaspitanje*, str. 57. original)

Za razmišljanje: U ovom svetu punom kompromisa, poluistina i otvorenog greha, nimalo različitog od vremena Jovana Krstitelja i Iroda – kako „najveća potreba sveta” može da se ispuni?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Ove sedmice naučili smo važnu pouku o ljubavi i o tome da nam je Hristos potpuno dovoljan.

Aktivnost: U vašoj zajednici sigurno ima mnogo ljudi koji su u nekoj potrebi: gladni, emocionalno iscrpljeni, usamljeni, bolesni itd. Neka vaš razred prepozna neke od tih potreba i napravi plan kako da ih ublaži.

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 16,15.

Učenici će:

Saznati: Zapaziće pravo značenje Hristove mesijanske uloge i njen praktični uticaj na svakodnevni život vernika.

Osetiti: Žarko će želeći da uspostave živi odnos sa Mesijom koji omogućava da Njegova nebeska sila teče kroz njih.

Činiti: Preduzeće korake da sruše nepotpunu predstavu o Isusu, i na taj način Mu dopuste da potpunije živi u njima.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Stvaranje jasne slike o Isusovoj ličnosti

- A. U čemu je značaj Isusovog ispunjenja zavetnih obećanja kojim je najavljen Mesija?
- B. Zašto je Hristos predstavljen slikom kamena?
- C. Na koji način je iskustvo preobraženja potvrdilo učenicima ko je zaista Hristos?

II Osetiti: Sticanje iskustava Hristove sile proističe iz pravilnog razumevanja Njegove ličnosti

- A. Kako pogrešno razumevanje Isusove ličnosti može ograničiti Njegovu sposobnost da nas osnaži?
- B. Kako nam izvanredna iskustva Božje sile potvrđuju ko je Isus?
- C. Kako možemo da prevaziđemo iskušenje da upravljamo životnim prilikama, umesto da imamo poverenje u Isusa?

III Činiti: Preduzmite korake kako biste dozvolili Steni (Isusu) da vodi vaš život

- A. Na koji način možemo da izbegnemo iskušenje da prilagođavamo Isusa našim potrebama, ograničavajući na taj način Njegovu sposobnost da nas menja?
- B. Šta je Petrova izjava: „Ti si Hrstos“, značila Petru? Šta ona može da znači nama danas?

Zaključak: Ako poznamo Isusa, možemo postati nalik Njemu.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 16,15.

Ključno načelo duhovnog rasta: Pravilno razumevanje Isusove ličnosti omogućava nam da potpunije iskusimo Njegovu silu u svakodnevnom životu. Ukoliko verujemo da je bio samo još jedan prorok ili učitelj, ograničili smo Njegov uticaj koji može da izvrši preko nas.

Samo za učitelje: Kada neko izgubi nešto što doprinosi njegovom sagledavanju samog sebe, često kažemo da prolazi kroz „krizu identiteta”. Takvi gubici podrazumevaju gubitak posla, partnera, roditelja, porodičnog okruženja i sl. Pitanje „ko sam ja” predstavlja osnovu za izgradnju odnosa, planova za budućnost i još mnogo toga.

Pouka za ovu sedmicu govori o približavanju Isusove ovozemaljske službe kraju. Uskoro će Njegovi učenici predvoditi Božju misiju, ali bez Hristovog fizičkog prisustva. Isus shvata da njihov uspeh zavisi u velikoj meri od razumevanja Njegove ličnosti. Da li je On prorok kao Jeremija ili Isaija? Ili jedinstveni učitelj, koji je izvan dodira tradicionalnog judaizma. Da li je ludak ili fanatik koji halucinira? Ili je prosvetljeni učitelj koji pokušava da proširi svoju samospoznaju i podigne merilo društvene etike? Ili prevazilazi sve što su prethodno iskusili, pa je neko poput otelovljenog Boga. Zaključak koji su ovi učenici doneli je duboko uticao na njihovu sposobnost da izvrše svoj nebeski zadatak. Zaključak koji savremeni vernici budu doneli će, takođe, uticati na njihovu sposobnost da učine isto.

Za razgovor: Ponekad čujemo supružnike da kažu: „To nije žena kojom sam se oženio”, ili obrnuto. To znači ili da je pravi karakter supružnika bio sakriven pre braka ili da su se karakter i ličnost te osobe promenili. Koliko je teško izgraditi dugoročne odnose sa ljudima ako u njihovom karakteru i identitetu ima puno neizvesnosti? Koliko bi pouzdan bio vaš večni odnos sa Isusom da niste sigurni u Njegov karakter?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Crkva je čvrsto osnovana na sigurnom temelju Isusa Hrista. Kako je utešno znati da promena ljudskog mišljenja, neizvesnost ljudskog karaktera i neugodnost ljudskog neuspeha, ne može da zameni tu sigurnost. Hristova crkva se pre svega poistovećuje sa Isusom Mesijom. Ljudska nedela štetila su njenom ugledu, bezdušni vernici narušavali su njen sjaj, a pojedine greške unazadile su njen napredak. Hristova crkva, međutim, ide napred kroz istoriju. Nadživela je svoje protivnike i skeptike koji su oholo predviđali njen pad. Isusova priča o dva graditelja ovde nalazi divnu primenu. Mudri ljudi grade na temeljima čvrste stene. Bezumni ljudi grade na nestalnom pesku, što neminovno dovodi do negativnih posledica. Međutim, ljudi čiji je život čvrsto izgrađen na Steni, Isusu, ne mogu biti srušeni sotoninim uticajem.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Čvrst temelj

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 16,17-20)

Izraz „ovaj kamen“ različito se tumači. Rimokatolici tvrde da je Petra (od grčke reči *petra*) lično Hristos nazvao kamenom. Njihova tvrdnja izvedena je iz činjenice da je Isus dodelio taj nadimak Simonu, što, tvrde oni, pokazuje Hristovu nameru da Petar bude temelj Njegove crkve u povelju. Na taj način njihovo učenje o apostolskom nasleđu dodeljuje Petru položaj prvog pape kojeg je Isus lično imenovao.

Protestanti, međutim, imaju sasvim drugačije gledište. Uopšteno govoreći, njihovo tumačenje usredsređuje se na druge dve pojedinosti. Kao prvo, jedni smatraju da se „kamen“ odnosi na Petrovo priznanje, odnosno, istina koju je Petar objavio da je Isus Hristos, Sin Boga živoga (Božji pomazanik) predstavlja temelj na kom je Hristos izgradio Crkvu. Drugi smatraju da je kamen na koji se Hristos poziva, ne Petrovo priznanje, već Isus lično. Zamislimo ovaj događaj. Hristos je mogao koristiti nadimak Simona Petra („Kameni“) da na duhovit način predstavi Sebe kao ugaoni kamen na kojem će Božja crkva biti zasnovana. Možda je Isus rekao, pokazujući prema Petru: „Ti si 'kamen'“, i odmah uperio svoj prst prema Sebi dodavši, „na ovom kamenu ću (nedvosmisleno ukazujući na Sebe, Hrista) izgraditi svoju Crkvu.“ (Uostalom, pored Hrista, svaki ljudski temelj izgleda slabo.)

Biblijske činjenice zaista ne idu u prilog katoličkom tumačenju, kao što vidimo iz prethodnog teksta. Na primer, Petar nikad sebe ne naziva ugaonim kamenom, ali poistovećuje Hrista sa njim (Dela 4,8-12; 1. Petrova 2,4-8). Na drugom mestu (Luka 20,16-18; Matej 21,40-42), izveštaji u Jevanđelju beleže da je Isus upotrebljavao termin ugaoni kamen nedvosmisleno ukazujući na Sebe. Jevrejska tradicija često upoređuje Boga sa stenom (na primer, 1. Mojsijeva 49,24; 5. Mojsijeva 32,4.15.30.31; 1. Samuilova 2,2; 2. Samuilova 22,47; 23,3; Psalam 18,46; 31,2.3; Psalam 61,2; 62,2-7; 71,3; 78,35; 89,26; 92,15; 94,22; 95,1; Isaija 17,10; 44,8; Avakum 1,12). Pavle, kao i Petar, poistovećuje Isusa sa stenom, u metaforama i poređenjima (Rimljanima 9,31-33, 1. Korinćanima 10,4). S obzirom na te činjenice, veća je verovatnoća da je Hristos ukazivao na Sebe kada je govorio o ugaonom kamenu. Isus, kao Božji Sin, bio je temelj na kome je izgrađena Božja crkva.

Za razgovor: Kakvi uznemirujući zaključci bi se mogli izvesti iz nagoveštaja da bi ljudi mogli zameniti Hrista u Njegovoj ulozi čvrstog temelja Crkve?

II Potvrđivanje

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 17,1-9)

Mojsije spada među omiljene starozavetne ličnosti u judaizmu. Preko Mojsija izrečen je božanski Zakon koji propisuje sveobuhvatni jevrejski način života. Mojsije se čudesno našao u Božjem prisustvu i ostao živ. Mojsijevi spisi, Tora (Petoknjižje) uokvirili su svakodnevni jevrejski život. Mojsije je oslobodio jevrejske robove od egipatskog ugnjetavanja, rastavio more i činio čuda. Biti pozitivno upoređen sa Mojsijem, među Jevrejima bila je velika pohvala.

Izveštaj o preobraženju sadrži nekoliko nagoveštaja, koje savremeni čitaoci verovatno ne zapažaju, ali su ih jevrejski čitaoci ipak prepoznali, koji ukazuju na slavno Božje otkrivenje pred Mojsijem na Sinaju. 1) Šest dana zabeleženih u Jevanđelju po Mateju 17,1. ukazivalo je na 2. Mojsijevu 24,16. kada su oblaci obavili Boga pre Njegovog slavnog otkrivenja. 2) Isusovo preobraženje lica („blistanje/ozarenost“) odražava Mojsijevo preobraženje lica (zrači slavu), izazvano izlaganju božanskoj slavi (2. Mojsijeva 34,29). 3) Obojica, Ilija i Mojsije, doživeli su Boga neposredno na planini Sinaj (2. Mojsijeva 24,15-17; 1. O carevima 19,8-14). 4) Izrailjci su živeli u šatorima tokom svojih putovanja u pustinji okruženi Božjim prisustvom. 5) Božji glas je pozvao Mojsija iz oblaka, i Božji glas je potvrdio Isusa iz oblaka (uporedite: Matej 17,1-9. i 2. Mojsijeva 24,15-18). 6) Strah učenika odražavao je začuđenost koju su stari Izrailjci iskusili kad god bi se susreli sa Bogom.

Ovi nagoveštaji snažno ukazuju na to da je Isus bio novi Mojsije ili možda čak prorečeni budući Prorok koga je Mojsije predskazao (5. Mojsijeva 18,15). Tokom duhovno mračnih vremena, kakva uverenja mogu da istisnu spoznaju da se Božja slava, skrivena za mnoge naraštaje, konačno vratila preko službe Božjeg jedinorodnog Sina? Kakve okolnosti su mogle da obezbede veću potvrdu Hristove ličnosti, službe i božanskog položaja?

Za razgovor: Pored toliko mnogo dokaza koji potvrđuju ko je Hristos, kakve izgovore možemo da damo za njihovo neprihvatanje?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Svima nama su potrebni uzori, posebno kad smo mladi, neko s kim ćemo se poistovetiti. Naš slavni duhovni uzor, Isus Hristos, privlači našu pažnju i odanost, jer se „poistovećujemo sa“ Njim. Jasno i tačno razumevanje Njegove ličnosti glavni je element za „poistovećivanje sa“ Njim. Kako možemo biti sigurni da se na pravi način poistovećujemo sa Isusom?

Za razmišljanje/primenu:

1. Kako pogrešna predstava o Hristu može da predstavlja duhovnu prepreku?
2. Na koji način iskustveni događaji (poput Hristovog preobraženja) ojačavaju naše razumevanje osobenosti Hristove ličnosti?
3. Koja vaša lična duhovna iskustva su vam pomogla da shvatite osobenosti Hristove ličnosti?
4. Zašto se Hristov identitet nikada ne određuje na osnovu utisaka stečenih u ličnim duhovnim iskustvima, već biblijskim otkrivenjima?
5. Ako bi vas Hristos pitao ko je On, šta biste Mu odgovorili?
6. Kako javno iznošenje svog razumevanja Hristove ličnosti podstiče naše lično duhovno putovanje?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Poistovećivanje sa Isusom, samo po sebi, ne može da utiče na spasenje. Ni poznavanje Isusa neće nužno da nas pretvori u Isusove učenike. Svesno odlučivanje, utemeljeno na biblijskim činjenicama o Hristu, neophodno je za obraćenje. Žalosno bi bilo kada bismo jasno shvatili ko je Isus, a da to ne bude praćeno spasonosnom odlukom da izaberemo Hrista i posvetimo sebe večno Isusu!

Završna aktivnost: Podelite učenicima u razredu po list papira na linije, tražeći od njih da napišu odgovor na Hristovo pitanje: „Šta misite ko sam Ja?“ Odgovori treba da budu ispisani na svakoj drugoj liniji, ostavljajući u sredini po jednu praznu. Kada završe, neka na praznim linijama opišu Hristov karakter. Odgovori treba da istaknu njihovu posvećenost nekom aspektu Hristove ličnosti.

Prilagođena aktivnost: Za sprovođenje ove aktivnosti bez pribora, potrebno je da razredu postavite ovo pitanje usmeno. Zamolite članove razreda da opišu Hristov karakter i da objasne šta osobenost Hristovog karaktera znači za njih.

9. biblijska doktrina **Idoli duše**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 18,1.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće razliku između nebeskih i ljudskih merila veličine.

Osetiti: Osetiće Božje priznanje istinske veličine i žudeće za Njegovim priznanjem više nego za ljudskim pohvalama.

Činiti: Težiće životu službe, ne tražeći ništa za uzvrat.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Prava veličina se određuje Hristovim učenjem, a ne ljudskim merilima

- A. Kako možemo znati kada su ljudski standardi zamenili nebeske zahteve?
- B. Kako istinska veličina izgleda u poređenju sa zemaljskim zamenama?
- C. Koje karakteristike Isusovog načina života otkrivaju Njegovu veličinu?

II Osetiti: Nebesko priznanje daleko nadmašuje zemaljsku nagradu

- A. Tokom ranog detinjstva, roditeljsko priznanje veoma je važno u poređenju sa drugim nagradama. Šta to znači za naš odnos sa nebeskim Ocem?
- B. Kako Hristovi učenici mogu da dožive istinsku poniznost, a da ne postanu oholi zbog svoje pokornosti?
- C. Kako vernici mogu da dele ovo osećanje istinske veličine sa ostalim vernicima? Kako sa onima koji još uvek nisu vernici?

III Činiti: Istinska veličina izražena je kroz poniznu službu

- A. Zašto vernici treba da izbegavaju situacije u kojima njihova motivacija za službu uključuje želju za ljudskim priznanjem?
- B. Koje nenametljivo delo možemo učiniti ove sedmice da doprinesemo Božjoj veličini, a ne svojoj?

Zaključak: Istinska veličina dostiže se poniznim pokoravanjem Božjem vođstvu u hrišćanskoj službi, a ne traženjem ljudskog priznanja.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 18,1-4.

Ključno načelo duhovnog rasta: Oni koji žele da dostignu istinsku veličinu Carstva, moraju da budu kao deca u stavovima koje zauzimaju i da pokažu službu punu ljubavi prema svima.

Samo za učitelje: Naglasite u razredu da se prava veličina ne stiče skretanjem pažnje na sebe, već usredsređivanjem pažnje na Hrista kroz dela ljubavi.

Uvodna aktivnost: Obezbedite u razredu neki izvor svetlosti (sveću, baterijsku lampu, sunčevu svetlost) i neki predmet koji reflektuje svetlost (ogledalo, retrovizor i sl.). (Da biste izveli ovu aktivnost bez vizuelnih pomagala, zamolite razred da imenuje izvor svetlosti i da ga zamisli). Onda postavite pitanje: „Šta je važnije – izvor svetlosti ili predmet koji reflektuje svetlost? Kakav značaj imaju predmeti koji reflektuju svetlost bez izvora svetlosti? Koliko su vredni bez nje?“ Primenite to na duhovan život: „Ko ima veći značaj, Hristos ili učenici? Koliku veličinu ili vrednost učenici imaju izvan Svetlosti, Isusa Hrista?“

Razmislite o ovome: Zašto se zaista veliki ljudi ne brinu oko dostizanja veličine?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Oskar, olimpijske medalje, građanska priznanja, vojne počasti i drugi trofeji koje ljudi dodeljuju, odražavaju potrebu čovečanstva za uvažavanjem i priznanjem. Ironija je u tome što je najveći Čovek koji je ikad živio „ponizio sam Sebe uzevši obličje sluge, postavši kao i drugi ljudi i na oči nađe se kao čovek, ponizio sam Sebe, postavši poslušan do same smrti, a smrti krstove“ (Filibljanima 2,7.8).

Ako biste napravili anketu o ambicijama učenika završnih razreda osnovne škole, ovo bi bili uobičajeni odgovori: „lekar“, „nuklearni naučnik“, „predsednik“, „nobelovac“, „lepotica“, „istaknuti glumac“, „poznati sportista“. „Kriminalac na električnoj stolici“ obično nije njihov odgovor. Ipak, Hristov put do slave podrazumevao je poniženje, patnju, nerazumevanje, podsmeh i na kraju smrt. Iako nije putovao širom sveta, iako je bio bez državnog položaja, vojnog položaja, akademskih diploma, društvenog položaja, ili finansijskih dostignuća, Hristos je ostvario veličinu koja ostaje bez premca u ljudskoj istoriji. Šta bi vernici trebalo da nauče iz Isusovog primera?

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Biblijska veličina

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 18,1-4; 15-35)

Proučavajući naporedne tekstove u Jevanđelju po Marku i Luki, stičemo uvid u dodatne zapise koji dopunjuju Jevanđelje po Mateju. Izveštaj u Jevanđelju po Marku 9,33-38. opisuje raspravu

među Hristovim učenicima o tome ko će zauzeti najviši položaj u Hristovom carstvu. Kada ih Hristos suočava sa njihovim „razmatranjem”, odbijaju da odgovore, posramljeni onim što njihove težnje govore o njihovom karakteru.

Lukino prepričavanje događaja (Luka 9,46-48) ukazuje da je Isus prepoznao šta je podstaklo njihovu raspravu. Shvatajući jasno pobude svojih učenika, Isus dovodi jedno nepoznato dete među njih, govoreći: „Ako se ne povratite (okrenete od greha) i ne budete kao deca, nećete ući u Carstvo nebesko. Koji se dakle, ponizi kao dete ovo, onaj je najveći u Carstvu nebeskom.” (Matej 18,3.4)

Reč „okretanje” potiče od grčkog korena *strepho* što ponekad znači „okretati se” i metaforično se koristi za obraćenje. Učenici su se, sebični u trci za položaj, udaljili od Hristovog carstva. Neki dramatični preokret odmah je bio potreban da bi se Isusovim najbližim sledbenicima pružila prilika za pridruživanje Njegovom carstvu. Oni su zamišljali kako da zadobiju visoke položaje u carstvu, a zapravo su mogli biti isključeni iz njega.

Ono što sledi nudi još jedan uvid u ostvarivanje istinske veličine. Opraštanje, poput poniznosti, predstavlja još jedan Božji preduslov za dostizanje veličine. Matej zapravo ukazuje na božanski preduslov za samo spasenje. „Ako opraštate ljudima grehe njihove, oprostiće i vama Otac vaš nebeski.” (Matej 6,14-15) Bez obzira na delo, praštanje nije ostavljeno slobodnom izboru. Ubistvo, preljuba, pljačka, kleveta – svi prestupi moraju dobiti oprostaj, ako dođe do istinitog pokajanja. U suprotnom, uvređeni pojedinac može da kaže: „Ova krivična dela učinjena protiv mene prevazilaze moj prestup protiv Hrista. Iako je oprošteno meni, ja ne treba da oprostim drugima“.

Razmislite o ovome: Zašto su praštanje i poniznost uslov za postizanje istinske veličine u Božjem carstvu? Šta je Isus mislio kada je rekao da oni koji traže da uđu u Njegovo carstvo moraju da postanu kao mala deca?

II Izgubljena ovca

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 18,1-4; 15-35)

Hristos počinje ovaj razgovor pričom o ovci koja je zalutala, ovci koju obično nazivamo „izgubljena” ovca. Ova nesrećna greška u prevodu nežno sklanja odgovornost sa ovce. Na grčkom reč *planao* znači „lutati”, „zalutati”, „biti zaveden”. Takve lualice aktivno učestvuju u svom nestanku. Kad ključevi nestanu, oni nisu krivi za to. Ključevi nemaju noge da odlutaju. Gubitak ključeva je isključivo odgovornost neke osobe. Kad god neposlušna deca nestanu prilikom kupovine u velikim prodavnicama, aktivno lutanje izaziva njihov nestanak. Oni nose deo odgovornosti za svoj nestanak. Ovce u Hristovoj priči predstavljaju vernike koji aktivno lutaju.

Oni nisu bez krivice. Međutim, Hristos traži aktivne lutalice, radi neumorno da bi uspostavio odnos sa njima, iako ne snosi odgovornost za njihove prestupe.

Stihovi koji slede ističu obnavljajući proces koji Hristos vrši među vernicima. Nažalost, većina hrišćana zanemaruje ove snažne stihove. U početku se zalutalom prilazi pojedinačno. Ukoliko do obnove dođe tokom početnog pristupa, dodatne mere postaju nepotrebne. U slučaju da pojedinačni pristup ne uspe, zalutalom se približava mala grupa. Opet, ukoliko dođe do obnove, dodatne mere su nepotrebne. Međutim, ukoliko se oba pristupa pokažu neuspešnim, zalutali pojedinac se suočava sa celom crkvom, s nadom da će doći do obnove. Ukoliko prestupnik ostane pri svome, jedino što preostaje crkvi jeste isključenje.

Nakon ovoga, Isus iznosi još jednu nezaboravnu priču. U želji da objasni šta znači praštati sedam puta sedamdest, Isus se priseća događaja u kom je jedan sluga na dobrom položaju, koji je očigledno uspešno upravljao carevim novčanim sredstvima, bio odgovoran za povećani manjak novca, koji je uveliko prelazio mogućnost otplate. Uznemiren ovolikim dugom, car naređuje da se sluga proda zajedno sa njegovom porodicom. Sluga preklinje za milost. Ispunjen saosećanjem, car popušta.

Ovde je upotrebljena zanimljiva zamena reči, koja se u prevodu ne vidi. U 24. stihu sluga koji duguje naziva se dužnikom (*opheiletēs*). Međutim, kada mu je dug oprošten, njegov manjak naziva se pozajmicom (*daneion*) (27. stih). Kakva milost! Kasnije, sluga kojem je oprošteno nailazi na drugog slugu, koji mu duguje novac. Umesto da umnoži milost koja mu je ukazana, ovaj čovek zahteva hitnu otplatu i šalje drugog slugu u zatvor. Kada su ostale sluge obavestile cara šta se dogodilo, car je ukinuo njegovo pomilovanje. Umesto da ublaži krivično delo i iskoristi reč zajam, car se vraća reči dug (*opheilēn*). Nesrećni sluga poslat je mučiteljima (grčka reč *basanistais* ne znači samo čuvar, kao što je navedeno u nekim prevodima). Isus zaključuje da je to ono što vernici mogu da očekuju, ako ne budu spremni da šire iskreno praštanje.

Razmislite o ovome: Zašto su izgubljene ovce odgovorne za svoje lutanje? Kako priča o zlom carevom slugi otkriva Božju milost i zahvalnost koju Mu i mi dugujemo za oprostaj naših greha? Kako dva različita izraza za dug u grčkom jeziku, koji se koriste u ovoj priči, otkrivaju Isusov stav prema dugu koji pokajana duša duguje Njemu?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Stav samopravednosti, koji ispoljavaju hrišćani koji ne praštaju, samo je jedan oblik idolopoklonstva. Bogati mladić iz 19. poglavlja Jevanđelja po Mateju gleda na svoj moralni život i veliku imovinu kao na idole. Drugi kao idole obožavaju svoja akademska dostignuća, svoju ličnu slavu ili uticaj, čak svoju versku pobožnost! Šta god da su naši idoli, oni postavljaju prepreke na putu do istinske veličine.

Za razmišljanje:

1. Kako vernici mogu da se odupru kulturološkom uticaju, tako da Hristova odrednica veličine zameni svetovne odrednice?
2. Kakvu pouku možemo da naučimo iz života deteta koja bi mogla da podstakne istinsku skromnost?
3. Ovozemaljska dostignuća nagrađuju se odličijima i povećanjem mesečnih prihoda. Koja nagrada prati stvarnu veličinu?

Za primenu:

1. Koje realne promene stavova bi podstakle da se manje oslanjamo na sebe, a više na poniznost i zavisnost od Boga.
2. Kako da negujemo čvrste stavove u životu, bez veličanja sebe, kao što je činio Navuhodonosor?
3. Kako nas molitva štiti od preterane samouverenosti?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Podelite u razredu papire i olovke. Neka članovi razreda napišu pet najvećih pokazatelja ovozemaljske veličine (možete i usmeno sastaviti listu). Potpuno tačan spisak ne može da se sastavi, ali može se doći do zajedničkog rešenja. Bogatstvo, uticaj, slava, akademska dostignuća, itd. verovatno će isplivati na površinu. Nasuprot „svetovnoj listi“, zamolite učenike da predlože pet karakteristika biblijske veličine.

Za razgovor:

1. Kako se životna priprema za svetovne veličine razlikuje od pripreme za biblijske veličine?
2. Kako vernici treba da razmenjuju nagrade biblijske veličine, u poređenju sa tim kako nehrišćani dele prednosti svetovne veličine?
3. Na koji način će korist od biblijske veličine trajati duže od rezultata svetovne veličine?
4. Kako možemo da uporedimo Hristovo: „Dobro, slugo dobri i verni“, sa ljudskim priznanjima u sportu, obrazovanju ili postignućima u prodaji?

10. biblijska doktrina **Isus u Jerusalimu**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 21,42.

Učenici će:

Saznati: Jasno će razumeti da je Isus Mesija, Pomazanik i Izbavitelj, te da predstavlja ispunjenje starozavetnog proročanstva.

Osetiti: Doživeće čudo koje su vernici u prvom veku doživeli kad su se uverili da su Isusova dela dokaz Njegovog nebeskog porekla.

Činiti: Prihvaćiće preobražavajuću milost koju Hristos pruža kada pobedonosno uđe u njihovo srce.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Razumevanje Hristovog proročkog nasleđa

- A. S obzirom na to da su mnogi pojedinci u Hristovo vreme tvrdili da imaju mesijanski nalog, kako će savremeni vernici biti sigurni da je Isus bio istinito ispunjenje proročanstva?
- B. U kojem aspektu Hristovog trijumfalnog ulaska se ogleda starozavetno proročanstvo u vezi sa Mesijom?
- C. Kakva veza postoji između Isusovog proklinjanja smokve i Njegovog čišćenja Hrama?

II Osetiti: Isusov pobedonosni ulazak daje nadu i sigurnost

- A. Kako izveštaj o izricanju prokletstva nad smokvom i čišćenju Hrama uverava vernike da će Nebo na kraju smatrati prestupnike odgovornim za učinjena dela?
- B. Kako priča o svadbenoj gozbi upozorava učenike ovog vremena na opasnost od duhovne drskosti i samopouzdanja?

III Činiti: Omogućiti Hristu da uđe u naše srce

- A. Kakve prepreke ometaju Hrista da uđe u naše srce?
- B. Kako možemo prevazići duhovne prepreke i omogućiti Hristu potpuni pristup?

Zaključak: Isusov pobedonosni ulazak u Jerusalim najavljuje Njegov drugi dolazak, čišćenje Zemlje i konačnu presudu. U duhovnom smislu označava Hristov ulazak u ljudska srca.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 21,42.

Ključno načelo duhovnog rasta: Hristov ulazak u naše srce donosi duhovne pobjede, praćene duhovnim čišćenjem i ličnom odgovornošću. Ovo čišćenje i odgovornost mogu u početku da bude nepoželjni, čak i bolni. Ipak, ovaj proces kad god da se završi, donosi vernicima radost zbog postignute promene u životu.

Uvodna aktivnost: Zamolite članove razreda da kažu na koji način je Hristov pobedonosni ulazak u Jerusolim uzburkao grad. Uporedite to sa uzbuđenjem koje vernici dožive kada Hristos uđe u njihov život.

Razmislite o ovome: Na koji način duhovne vrednosti, kao što su poniznost, molitveni život, predano srce, duhovna glad, žeđ za pravdom, duh praštanja, utiru put Hristu k našim srcima?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Pouka za ovu sedmicu uvodi nas u događaje koji se završavaju Hristovim raspećem.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Ispunjenje proročanstva

(Podsetite se u razredu teksta iz Knjige proroka Zaharije 9,9; Ageja 2,6-9; Jezdre 3,12)

Solomonov hram bio je veličanstven, drevna građevina ukrašena zlatom. Nažalost, Izrailj usled nedovoljne pobožnosti nije na pravi način odražavao ono na šta je sveti Hram ukazivao. Jehova je bio strpljiv sa Svojim narodom, ali na kraju više nije mogao da trpi pobunu. Uprkos značajnom preporodu koji je zabeležio Josija, donet je božanski sud. Vavilonske snage Navuhodonosora pokorile su Izrailj.

Solomonovo remek-delo nije bilo pošteđeno, njegove svete odaje spalili su neznabožački osvajači. Nakon 70 godina ropstva, Izrailj je dobio dozvolu da naseli svoju nekadašnju postojbinu. Uz podršku proroka Ageja i Zaharije, Zorovavelj, upravitelj Judeje, i Isus, sveštenečki poglavar, vodili su obnovu Hrama. Stariji stanovnici koji su pamtili prvobitni Hram, slomljenog srca glasno su plakali, jer je u poređenju sa njim ovaj Hram bio običan. Ipak, Božji glasnici, Agej i Zaharija, pružili su ohrabrenje, izjavljujući da će ovaj Hram nadmašiti prethodni, jer će Mesija, središnja ličnost predstavljena obredima koji su se u njemu vršili, boraviti u njegovim svetim odajama.

Nažalost, nisu sve posete Hramu bile prijatne Bogu ili Njegovom narodu. Trgovina koja se odvijala u kući Njegovog Oca, zabrinjavala je Hrista u velikoj meri. Isus je svoje nezadovoljstvo ispoljio kroz pravedni gnev prema trgovcima isteravši ih iz Hrama. Tako se ispunilo Božje drevno

proročanstvo. Božji Pomazanik ušao je u Hram, vratio mu božansku atmosferu, a one koji su menjali novac isterao. Sjaj Božjeg hrama zavisio je od Hristovog prisustva, a ne od fizičkog zlata. Sve stvoreno je u podređenom položaju u odnosu na Tvorca. Pravi Tvorac zlata ušao je u Svoj hram, uzvišeniji od svega što se u Hramu nalazilo, uvećavajući svojim prisustvom njegov značaj.

Razmislite o ovome: Kako hrišćani mogu da izbegnu sotoninu zamku da vrednuju arhitekturu i građevine više od Hristove prisutnosti u svakoj pori crkvenog života?

II Priče i pouke

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 21,18-22,15)

Tema Hristove pouke ove sedmice je sukob. Sukob je prikriven, ali ipak primetan. Umesto da upire prstom u svoje protivnike i naziva ih pogrđnim imenima, Isus upućuje primedbe kroz metafore i poučne priče.

Između Vitanije i Jerusalima, učenici su naišli na prolitalu smokvu. Pasha se obično održavala pre nego što su smokve počele da sazrevaju u oblasti Jerusalima, tako da je bilo veoma neobično pronaći smokvu pokrivenu lišćem. Prolistalo drvo je obećavalo da se na njemu mogu pronaći i zreli plodovi, međutim, njegova nerodnost je pokazala da listovi obmanjuju. Prolistala smokva metaforički predstavlja sveštenstvo koje mnogo obećava, međutim, njegova duhovna neproduktivnost, iz generacije u generaciju, i očigledna pokvarenost, dokazuju njegovu bezvrednost. Hristova kletva samo potvrđuje smokvinu nerodnost, a njeno kasnije propadanje predstavlja duhovno slabljenje sveštenstva. Na taj način vidimo da nas naš strpljiv i milostiv Gospod smatra odgovornim za zanemarene duhovne prilike.

Nakon toga, Isus počinje priču o gospodarar koji je bio odsutan izvesno vreme i koji želi da prikupi određeni deo plodova iz vnoegrada od zakupaca. Poljoprivredni zakupci uzimaju zemlju u zakup radi gajenje useva, i obećavaju vlasniku zemlje određeni procenat od žetve. Oni nisu zemljoposednici. Međutim, ovi zakupci odbijaju da isplate deo vlasniku zemlje. Ubijaju sluge poslate da uzmu gospodarev deo, a na kraju i gospodarevog sina koji je, takođe, bio poslat k njima.

Vlasnik zemlje predstavlja Boga, zakupci predstavljaju pokvareno sveštenstvo koje je koristilo Božje duhovno gazdinstvo za sebično sticanje bogatstva, sluge predstavljaju verne Božje proroke kroz istoriju, a sin Isusa, ugaoni kamen. Hristos je hrabro izjavio da su Njegovi slušaoci, fariseji, bili zakupci i ubice. Tada su odlučili da Ga ubiju.

Nakon isticanja značaja lične odgovornosti, teme koja je očigledna u događaju o izricanju prokletstva nad smokvom i priči o neposlušnim zakupcima vnoegrada, Isus privlači pažnju slušalaca još jednom pričom, o svadbenoj gozbi. Car poziva zvanice, ali svi odbijaju njegov poziv.

Čak ubijaju i izaslanike koji su im uručili poziv. Sledi brza odmazda. Car šalje vojsku da ubije ubice i spali grad.

Posle toga poziv je upućen ljudima sa ulice. Iako su pripremljene svadbene haljine za sve učesnike, jedan uljez nosi svoju prljavu odeću. Car nalaže prisutnima da izbace ovog nevaspitanog uljeza u mrkli mrak. Hristovi protivnici su prepoznali da je ova priča, takođe, uperena protiv njih. Međutim, spominjanje nepropisno odevenog svadbenog gosta snažno upućuje na zaključak da čak i prihvatanje poziva nije dovoljno. Činjenica da pozvani moraju doći prikladno obučeni ukazuje na značaj Hristove pravednosti u poređenju sa našom.

Razmislite o ovome: Kako vernici nedvosmisleno mogu znati da nisu samo prihvatili Hristov poziv, već da su i obučeni u Hristovu pravednost?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Pojam pravednosti nikada ne sme biti ograničen shvatanjem koje se usredsređuje isključivo na opravdanje. Prihvatanje Hristovog dara spasenja predstavlja taj prvi neophodan korak, a ne celokupno delo.

Pravednost, takođe, uključuje promenu. Ona je isto tako neophodna. Odgovornosti se učimo preko Hristovih priča i naravno, preko Pisma. Ko god se oslanja na svoje duhovne napore, na kraju će biti razočaran. Ko god veruje u Božje unutrašnje delovanje putem Božjeg Duha, nikada neće postati nezadovoljan.

Za razmišljanje:

1. Pošto se naše telo u Pismu naziva hramom, koje pouke vernici mogu lično da nauče iz Hristovog čišćenja Hrama u Jerusalimu?
2. Kakvo ohrabrenje vernici mogu da izvuku iz činjenice da je ugaoni kamen (koji predstavlja Hrista) najpre bio odbačen?
3. Kakvo ohrabrenje učenici mogu da dožive ako znaju da je ugaoni kamen u Hramu bio jedini odgovarajući kamen, koji može da nosi ogromnu težinu? Kako Hristos na jedinstveni način odgovara našim potrebama? Zašto Hristos može sam da ponese naš emocionalni i fizički teret?

Za primenu:

1. Šta Hristovi sledbenici mogu da učine kako bi bili sigurni da njihovo iskustvo neće biti bez roda?
2. Zakupci vinograda prezirali su svaku pomisao da vlasnik zemlje ima pravo na deo roda, odbijajući da mu predaju što mu pripada. Koja prava učenici ovog vremena mogu da uskrate njihovom „Vlasniku života“?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Prvi korak u spasenju učinio je Bog. Ipak, bez odgovarajućeg ljudskog odgovora, ono što Bog nudi gubi svoju svrhu. Zato je ljudska odgovornost veoma važna.

Završna aktivnost: Zamolite članove razreda da navedu za šta su sve odgovorni Bogu (na primer, finansije, lično zdravlje, seksualno izražavanje, poslovne aktivnosti, međuljudski odnosi, i tako dalje). Podstaknite ih da procene da li je njihov život na slavu Bogu i da li donose rod po nebeskim merilima.

11. biblijska doktrina **Događaji poslednjih dana**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 23,12.

Učenici će:

Saznati: Steći će uravnoteženo razumevanje proročanstava u čijem središtu neće biti ni strepnja ni namerna neupućenost.

Osetiti: Osetiće ohrabrenje koje im Bog pruža kroz pozdana obećanja o milosrdnoj zaštiti.

Činiti: Negovaće razuman pristup eshatološkim događajima izbegavajući neosetljivu ravnodušnost i raspirivanje straha.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Kada će doći kraj?

- A. U čemu je značaj Hristovih opomena imajući u vidu uzvišen poziv jevrejskog sveštenstva?
- B. Kako bi eshatološka proročanstva mogla da se tumače bez podsticanja straha u vezi sa sudnjim danom?

II Osetiti: Ko nas prihvata do kraja?

- A. Zašto bi vernici i dalje imali nadu usred društava koja propadaju, pojave nasilja i haotičnih međunarodnih sukoba?
- B. Kako Božje sigurno prisustvo utiče na gledišta vernika u odnosu na nevernike?

III Činiti: Kako vernici treba da se pripreme za kraj?

- A. Kakvu ulogu imaju istrajna molitva i biblijsko proučavanje među vernicima koji se spremaju za konačno uništenje sveta?
- B. Kako bi znanje vernika o eshatologiji trebalo da utiče na njihov odnos prema onima koji ne veruju?

Zaključak: Matejeva proročka poglavlja izazivaju nekontrolisanu strepnju i nezadrživ optimizam. Šta je uzrok ovih razlika? Duhovni vernici željno idu u susret budućim događajima, jer će Božji sud odvojiti žito od kukolja, stvarajući bezgrešan svet koji podseća na Edemski vrt. Završni događaji dovode do privremenih gubitaka. Oni najavljuju pobedu nad sotonom i konačno uništenje smrti.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 23,12.

Ključno načelo duhovnog rasta: Hristos je zakazao veličanstveni susret sa Svojom nevestom, Crkvom. Isus sa puno ljubavi priprema svoje sledbenike delimičnim otkrivanjem događaja, uslova i okolnosti koji će pratiti Njegov povratak.

Uvodna aktivnost: Ako su dostupne pesmarice, podelite ih članovima razreda, pozivajući ih da obrate pažnju na tekstove koji govore o „Drugom dolasku“. Opišite šta je naglašeno u ovim tekstovima, njihovo značenje i uticaj na čitaoce. Razgovarajte o tekstovima u kontekstu geopolitičkih događaja, svetskih finansijskih kriza i društvenog sloma. Ako pesmarice nisu dostupne, koristite Bibliju, posebno Jevanđelja i neke Psalme.

Razmislite o ovome: Na koji način ove lirske poruke mogu da povrate nadu usled mraka i očaja?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Posle važnih duhovnih opomena u 23. poglavlju Jevanđelja po Mateju usledila su proročanstva u 24. poglavlju. Prethodno poglavlje svedoči o dramatičnoj promeni Hristovog načina suprotstavljanja. Metafore, priče i simbolična dela iz ranijih susreta su odbačena. Isus izlazi ukoravajući: „Vođe slepe!“, „licemeri!“, „okrečeni grobovi!“, „sinovi pakleni!“, „prljavi!“, „pohlepni!“, „samoljubivi!“, „ubice!“, „zmije!“. Prilike za osvajanje prijatelja i uticanje na ljude su prošle. Presuda je stigla u Božji dom. Sveštenici su pozvani na odgovornost. Farisejima je neposredno upućen izazov. U 24. poglavlju izriče se Božja kazna nad Hramom u Jerusalimu. Naravno, Hristovi sledbenici koji su povezali ovu kaznu sa uništenjem sveta, želeli su da znaju više o tome - naročito, neku vremensku odrednicu. Kasnije, ispitivali su Ga nasamo. Hristov odgovor je naveden u 24. poglavlju.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Neposredno obraćanje

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 23,1-24)

Ljutito i sa suzama, Hristos izriče božansku optužnicu protiv sveštenika.

- A. Jer govore a ne čine (Matej 23,3).
- B. Vežu bremena teška i neznodna za nošenje (Matej 23,4).
- C. Sva dela čine da ih vide ljudi (Matej 23,5).
- D. Traže začelje na gozbama i prva mesta po zbornicama (Matej 23,6).
- E. I da im se klanja po ulicama (Matej 23,7). (Hristos se do sada obraćao farisejima u trećem licu, navodno razgovarajući sa mnoštvom. U tekstu Jevanđelja po Mateju 23,13. On počinje da se obraća farisejima neposredno, tj. koristi drugo lice).

- F. Zatvarate carstvo nebesko od ljudi (Matej 23,13).
- G. Jedete kuće udovičke (Matej 23,14).
- H. Lažno se Bogu molite dugo (Matej 23,14).
- I. Činite ga sinom paklenim udvoje većim od sebe (Matej 23,15).
- J. Govorite: Ako se ko kune crkvom ništa je (Matej 23,16).
- K. Ostaviste što je najpretežnije u Zakonu: pravdu, milost i veru (Matej 23,23).
- L. Ocedujete komarca, a kamilu proždirete (Matej 23,24).
- M. Iznutra ste puni grabeža i nepravde (Matej 23,25).
- N. Spolja se pokazujete ljudima pravedni, a iznutra ste puni licemerja i bezakonja (Matej 23,28).
- O. I govorite: da smo mi bili u vreme svojih otaca, ne bismo s njima pristali u krv proroka.
... Da dođe na vas sva krv pravedna što je prolivena na zemlji (Matej 23, 29-35).

Hristos iznosi ovih 15 tačka optužnice protiv pokvarenog sveštenstva i opominje da se neće pokajati, što se vidi u kazni koju On izriče protiv njih: potpuno pustošenje i razaranje Hrama.

Razmislite o ovome: Čemu nas uči trezvena istina, izrečena u presudi nad sveštenstvom, o Isusovom smislu za pravdu? Kako to razumevanje produbljuje naše osećanje odgovornosti prema svetim dužnostima koje su nam poverene kao članovima Hristovog carskog sveštenstva?

II Strašna budućnost

(Podsetite se u razredu 24. poglavlja Jevanđelja po Mateju)

Poglavlje 24. ponekad se naziva Matejeva apokalipsa, jer Hristos koristi apokaliptične i proročke izraze. Svoj govor počinje podstaknut pitanjem svojih učenika: „Kakav je znak Tvog dolaska?“ Reč „dolazak“ potiče od grčke reči *parousia*, koja u osnovi znači „prisustvo“. U stara vremena razvila su se dva posebna značenja ovog izraza: 1) kultni izraz koji označava neko skriveno božanstvo, koje otkriva svoje prisustvo pokazivanjem moći, i nekoga čije prisustvo slave sledbenici određenog kulta, ili 2) zvaničan izraz za osobe na visokom položaju (na primer, carevi) koje idu u posete običnom narodu. Očigledno, Hristos ispunjava oba uslova, kao skriveno božanstvo i kao car.

Gde god su pisci Novog zaveta primenili izraz *parousia* na Hrista, on je skoro uvek označavao Njegov slavni mesijanski dolazak zbog suda na kraju vremena. Zanimljivo, Matej je jedini pisac Jevanđelja koji upotrebljava ovaj izraz, iako ga Pavle često koristi. Takođe, vredno pažnje je Pavlovo jasno oslanjanje na Matejev izveštaj za pisanje njegovih apokaliptičnih razmišljanja u 1. i 2. Poslanici Solunjanima.

Razmislite o ovome: Kako se Hristovo prikriveno Božanstvo i konačno carstvo otkrivaju u izveštaju u Jevanđeljima? Kako u apostolskim spisima?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: Teološko shvatanje Matejeve apokalipse snažno utiče na primenu ovih stihova. Dispenzacionalisti uče da pre Hristovog *parousia* dolazi do „tajnog vaznesenja“, tri i po ili sedam godina pre Isusovog povratka. Tokom ovog „vaznesenja“, istinski vernici će biti uzeti na Nebo. Između ovog vaznesenja i Hristovog povratka, preostali stanovnici Zemlje imaju još jednu priliku da se pokaju, to jest, pripreme.

Amilenijalisti tumače svu apokaliptičnu literaturu samo kao simbol duhovnog sukoba i Hristove konačne pobede.

Postmilenijalisti objašnjavaju Hristov povratak kao krajnji događaj nakon 1000 godina progresivnog prosvetljenja, tokom kojih stanovnici Zemlje prerastaju nezrele sklonosti ka nasilju i sukobima, i koriste naučna otkrića da pobede bolesti.

Premilenijalisti i zagovornici hrišćanskog istoricizma (kojima pripada Hrišćanska adventistička crkva) smatraju da će Hristova proročanstva imati doslovna, istorijska ispunjenja i da nisu samo simbolične slike. Ovi stavovi proizlaze iz shvatanja učenja Pisma o tome na koji način će biti rešen duhovni sukob između Hrista i sotone, koji se ne može otkloniti progresivnim prosvetljenjem, već samo božanskim delovanjem. Hristov povratak slavi otkupljenje pravednika i posmatra uništenje nepravednih. Dodatne mogućnosti za pokajanje se neće produžiti u „vremenu koje pruža drugu priliku“. Hristov dolazak označava okupljanje Njegove porodice i konačno uništenje svakog zla.

Za razmišljanje:

1. Na koji način stav dispenzacionalista podstiče duhovno odlaganje?
2. Zašto bi trebalo pretpostaviti da postmilenijalisti praktično nemaju savremene pristalice? Šta se dešavalo tokom devetnaestog veka kada su neki hrišćani bili u iskušenju da prihvate ovaj stav? Šta se promenilo tokom dvadesetog veka?
3. Koji su najveći nedostaci stava koji zauzimaju amilenijalisti?
4. Koje su osnovne prednosti hrišćanskog istoricizma? Kako bi on mogao da prevaziđe stavove koje ostali hrišćani imaju u vezi sa Hristovim drugim dolaskom?

Za primenu:

1. Kakav uticaj Hristov drugi dolazak ima na emocionalnu depresiju?
2. Kako obećanje o Hristovom povratku utiče na naše svakodnevne odluke u vezi sa upravljanjem finansijama, brakom, obrazovanjem, zabavom i poslovima kojima se bavimo?
3. Šta uznemireni i uplašeni hrišćani mogu da učine, u poređenju sa radosnim, uravnoteženim vernicima, u pripremi za Hristov dolazak?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Dramska produkcija često otkriva vrhunac događaja tokom raspleta (u završnom segmentu u kojem se sve razjašnjava i u kojem dobijamo odgovore na sva pitanja). Matejeva apokaliptična drama prati ovaj obrazac.

Završna aktivnost: Podelite pribor učenicima, pozivajući ih da u pismu opišu ono što se nadaju da će iskusiti nakon Hristovog dolaska. Primalac je Hristos. Ovo pismo treba da posluži da se na kreativan i konkretan način izrazi vera u Isusova obećanja, očekujući njihovo ispunjenje u budućnosti. Alternativno, neka urade ovu aktivnost bez pribora. Pozovite članove razreda da kažu šta bi želeli da navedu Hristu u pismu u pogledu svojih nebeskih iskustava.

12. biblijska doktrina **Isusovi poslednji dani**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 26,31.

Učenici će:

Saznati: Shvatiće da je tanka linija između ljudske posvećenosti i nevernosti, ali da je Božja vernost prema nama sasvim izvesna.

Osetiti: Lično će osetiti prevrtljivost ljudskog srca i razvije samosvest koja će ih zaštititi od pokušaja sotone da ih nadvlada, a da toga nisu svesni.

Činiti: Prihvatiće duhovne pouke iz grešaka koje su Hristovi sledbenici napravili, odlučujući da prevaziđu te slabosti kroz proučavanje i molitvu.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Saznati: Hristovi poslednji sati daruju večni život

- A. Šta je podstaklo Judu da izda Hrista iako je Hristos njemu uvek bio veran?
- B. Kako je fizički umor ugrozio duhovni žar učenika?
- C. Zašto su državni zvaničnici dozvolili Hristovim protivnicima da Ga ponize i razapnu?

II Osetiti: Hristovo raspeće lomi ljudska srca u utire put spasenja

- A. Kako je Petrovo odricanje Hrista pokazalo njegove neotkrivene slabosti karaktera?
- B. Kako je Petrovo poniženje, a posle i pokajanje, omogućilo njegovu duhovnu obnovu?

III Činiti: Hristova žrtva poziva ljude na prihvatanje

- A. Na koji način bi vernici mogli da održavaju dobar odnos sa Hristom nakon što su Ga prihvatili za Spasitelja i Učitelja?
- B. Kako bi Hristovi sledbenici mogli da razviju lično duhovno predanje koje je Hristos veoma lepo izložio u molitvi?

Zaključak: Saznavanje o Hristovim poslednjim satima na Zemlji lomi ljudsko srce obavijeno samoljubljem, i na taj način poziva ljudske duše da prihvate Hristovo spasenje i prijateljstvo.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 26,31.

Ključno načelo duhovnog rasta: Proučavanje o Hristovim poslednjim satima na Zemlji ima preobražavajuću silu. Pošto je slomio sotoninu silu, Isus je omogućio iskrenim tragaocima da odaberu večni život.

Samo za učitelje: „Bilo bi dobro kad bi i ti i ostali naši propovednici često razmišljali o završnim prizorima iz života našeg Iskupitelja. Njegovi postupci u trenucima kad je bio izložen najtežim iskušenjima predstavljaju za nas pouke od najvećeg značaja. Dobro bi bilo da svakog dana provedemo bar jedan sat u ozbiljnom razmišljanju o Hristovom životu od jasala do Golgote. Trebalo bi da Ga u mislima pratimo dan za danom, stvarajući živu predstavu o svakom prizoru, a posebno o onima na kraju Njegovog ovozemaljskog života. Takvo razmišljanje o Njegovim poukama i patnjama, o neizmernoj žrtvi podnesenoj u cilju spasavanja ljudskog roda ojačalo bi našu veru, obnovilo našu ljubav i bili bi dublje prožeti Duhom koji je podržavao našeg Spasitelja." (Elen Vajt, *Testimonies for the Church*, 5. sveska, str. 374. original)

Uvodna aktivnost: Predstavite sedmicu pred Hristovo raspeće na vremenskoj liniji. Razredi koji se okupljaju na otvorenom prostoru mogu jednostavno da predstave liniju na zemlji. Razredi u zatvorenom prostoru mogu da koriste tablu. Alternativno, o ovoj temi možete razgovarati bez vizuelnih pomagala.

Postavite događaje iz Jevanđelja po Mateju koje smo proučavali ove sedmice na vremenskoj liniji, uz napomenu koji je dan i doba dana (koristeći odrednice kao što su „noć” i „posle podne”, kako je navedeno). Najpre, navedite glavne ličnosti u svakom događaju. Zatim, zamislite atmosferu svakog događaja (na primer, sumorna, ispunjena napetošću, mračna, mučna), i navedite je na vremenskoj liniji. Tada pozovite učesnike da zatvore oči i zamisle svaki događaj u potpunosti. Neka iskažu osećanja koja su osetili u svojoj mašti. Pozovite članove da kažu kako su doživeli Hrista u svakom događaju.

Razmislite o ovome: Ako bi vernici „pustili” mašti na volju i jasno zamislili svaku scenu, čineći to svakodnevno, koliko bi se njihovo duhovno iskustvo osvežilo?

2. KORAK — ISTRAŽITE

Samo za učitelje: Raspeće predstavlja izuzetno okrutan postupak pogubljenja. Telesna težina bila je oslonjena na ruke i noge, koje su bile dobro pričvršćene za krst šiljcima ili konopcima. Pre nego što bi nastupila smrt, u skeletnom sistemu često je dolazilo do iščašenja zglobova. Disanje je postajalo gotovo nemoguće zbog pritiska koji je vršen na pluća.

Rimljani su koristili i druge strašne metode, uključujući spaljivanje živih ljudi; hranjenje životinja telima žrtava, kao što su Vavilonci nekada pokušali da učine sa Danilom; batinjanje; vukli su tela divljim konjima i žigosali zločince usijanim gvožđem. Nijedno od ovih mučenja,

međutim, nije prevazišlo raspeće i agoniju koja se tada trpi. Žrtve su obično ostajale žive nekoliko dana, dok su drugi načini pogubljenja izazivali bržu smrt. (Ironično, ovaj najsiroviji oblik mučenje zabeležen je na pozlaćenom i dijamantima okovanom nakitu. To je isto kao i izradapozlaćenih električnih stolica ili posrebrjenih smrtonosnih komora). Neverovatno kako je Božja žrtva promenila nešto veoma bolno u uzvišen simbol božanskog dobročinstva.

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Opraštanje od prijatelja

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 26,1-46)

Matejeva poslednja poglavlja opisuju Marijino izvanredno delo velike naklonosti. Lazarev i Martin dom u Vitaniji je mesto koje su Hristos i Njegovi učenici često posećivali. Ovde se Marija, zajedno sa svojim bratom i sestrom, družila sa Isusom.

Ovakva prijateljstva veoma su značila Isusu. Hristos je tražio i cenio ljudsko prijateljstvo, razumevanje i ljubav. Porodica je bila osnovni element jevrejskog društva. Isusovu porodicu činili su istomišljenici koji su tražili Carstvo, i koji su bili ujedinjeni kroz duhovne veze više nego krvnim srodstvom. Marija se ne može smatrati samo poznanicom, jer je njen odnos sa Hristom poistovećen sa „sestrinskim“. Marija je bila ta sestra koja je duhovno lutala, za koju se Hristos borio dok konačno nije prihvatila Njegova dela milosti. Konačno, oslobođena sotoninog uticaja, bezrezervno se posvetila svom prijatelju, Isusu.

Nijedan dar nije bio previše skup da bi pokazala svoju ljubav. Te subote, pred raspeće sledećeg petka, Isus je prisustvovao proslavi u svoju čast u Simonovoj kući, koja se takođe nalazila blizu Vitanije. Marija je krišom ušla u kuću, skrivajući posudu od alabastera ispunjenu nardom. Iskativši priliku, ona je odjednom ispraznila mirisno ulje, pomazavši Hristu i glavu i noge. Suze koje je lila padale su na Njegove noge. Sa puno ljubavi premazala je ulje, koje je vredelo kao prosečna godišnja plata jednog radnika. Juda Iskariotski ukorio je njenu rasipnost, ali je Isus prihvatio njen detinji žar. Ubrzo nakon toga, ovaj isti Juda, koji se bunio zbog Marijine „precejene“ odanosti Hristu, izdao je Hrista za cenu koja je bila manja od cenejednog roba.

Pet dana kasnije, Isus je slavio Pashu za oproštajnom večerom sa drugom grupom svojih saradnika - Dvanaesticom. Do ponovnog povratka, ovo je bila Hristova poslednja prilika da proslavi Pashu sa svojim najbližim prijateljima na ovoj Zemlji. Ovim učenicima će uskoro biti povereno staranje o Isusovom carstvu i donošenje odluka koje su se ticale miliona ljudi u njihovo vreme i vreme budućih generacija.

Osećanja su sigurno kidala Hristovu dušu! Ovi mnogo voljeni učenici stalno su se prepirali u trci za položaj, posrćući duhovno i nerazumevajući Isusovu ključnu misiju. Oni su bili preki, plahoviti,

detinjasti (umesto kao deca), ponosni, netolerantni, puni predrasuda, isključivi, a ponekad i grubi. Ipak, Isus ih je voleo, bez obzira na mane.

Čak i tokom ovog najsvetijeg jevrejskog obreda, Hristovi voljeni učenici su se sukobljavali oko toga ko će zauzeti najviše mesto u Njegovom carstvu. Ironično, ova služba, koju predstavlja skromno žrtveno Jagnje, stvorila je osnovu za oholost koja se otkrila kroz njihove sebične težnje.

Jovanovo prepričavanje događaja uključuje izveštaj o pranju nogu. Isus je, pre nego Njegovi sledbenici, ponizio Sebe, postavši njihov sluga i opravši njihove zaprljane noge. Posle ovog čina poniznosti, okrenuli su se tradicionalnom Pashalnom obroku, koji je obuhvatao jagnjetinu i gorko zelje. Pored toga što je podsećala na izlazak iz Egipta, Pasha je takođe upućivala na Mesiju koji će doći, koji će prognati grešnu pobunu i njene posledice. Nažalost, Izrailj je pogrešno shvatio ovu ideju, zamenjujući političko oslobođenje za duhovno oslobođenje. Za razliku od Marijine velike naklonosti, ovo Pashalno iskustvo sigurno je za Hrista na trenutke bilo više nego obeshrabrujuće.

Razmislite o ovome: Kako naš odgovor Hristu može da bude više nalik Marijinom nego odgovoru Njegovih učenika?

II Sa ovakvim prijateljima...

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 26,51-75)

Započeti izraz u podnaslovu zaključuje: „... kome su potrebni neprijatelji?” Ovo je zaista tačno! Juda je lično, u pratnji Hristovih neprijatelja koji su krenuli da ga uhapsu, izdao Isusa poljupcem. Toliko o odanosti apostola. Tokom noći u kojoj se odvijalo Hristovo nezakonito suđenje, On je lažno optužen, vređan, i neosnovano osuđen. Na kraju, Petar, učenik iz Hristovog najužeg kruga, javno je porekao da Ga je ikada poznao.

Kukavičluk kao da se širio. Hristos doživljava potpuno odbacivanje, dovodeći na kraju u pitanje prisustvo svog nebeskog Oca. Osećanje odvajanja, kakvo ljudi nisu iskusili, obuzima Isusa. Ništa se, osim potpune tame nije naziralo.

Razmislite o ovome: Kako ovaj izveštaj dokazuje Hristovo potpuno poistovećivanje sa odbačenim i usamljenim dušama?

3. KORAK — PRIMENITE

Samo za učitelje: „Jer u čemu postrada i iskušan bi u onom može pomoći i onima koji se iskušavaju.“ (Jevrejima 2,18) Razgovarajte o tome kako rđavo ponašanje prema Isusu u Matejevom izveštaju omogućava Isusu da nam uspešno pomaže.

Za primenu:

1. Opišite događaje u kojima je prikazano odbacivanje Hrista. Kako ovi događaji omogućuju Hristu da uspešno služi usamljenim ljudima?
2. Opišite događaje u kojima su prikazane nepravde učinjene Isusu. Kako one omogućuju Hristu da uspešno služi ljudima prema kojima se nepravedno postupalo?
3. Opišite događaje u kojima je prikazana izdaja Hrista. Kako ona omogućuje Hristu da uspešno služi žrtvama neverstva i nelojalnosti?
4. Opišite događaje u kojima je prikazana Isusova fizička patnja. Kako ona omogućuje Hristu da uspešno služi ljudima koji podnose mučenja, fizički progon, duševnu i telesnu patnju uzrokovanu bolešću?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Ponekad, kako je rečeno, slika vredi više od hiljadu reči. Umetnički izraz podstiče kreativne osobe da postanu fizički uključene u neke aktivnosti koje izražavaju njihovu posvećenost. Aktivnost ove sedmice je kreativan projekat koji će biti završen posle časa. On omogućava učesnicima da pretvore reči u jedno umetničko delo i izraze osećanja na način na koji rečima nikada ne bi mogli.

Aktivnost: Koristeći fotografiju, vajanje, slikanje, crtanje ili slične tehnike, stvorite delo koje izražava vašu reakciju na Hristovo mučenje, kao što je opisano u 26. poglavlju Jevanđelja po Mateju.

13. biblijska doktrina **Raspet i vaskrsao**

SAŽETI PREGLED POUKE

Ključni tekst: Matej 28,18.

Učenici će:

Sznati: Shvatiće u potpunosti potrebuza Hristovom zastupničkom žrtvom i Njegovim vaskrsenjem.

Osetiti: Osetiće veliku zahvalnost za Hristov otkup i veliku potrebu za Njegovom silom vaskrsenja.

Činiti: Prihvatiće nalog da lično šire vest Jevanđelja i poučavaju narode.

SMERNICE ZA PROUČAVANJE

I Sznati: Božji večni Sin dobrovoljno se žrtvuje za čovečanstvo

A. Upoređujući Isusa Mesiju sa Isusom Varavom, izdvojte njihove istaknute karakteristike i zapitajte se: „Šta je podstaklo različite grupe ljudi da ih podrže i šta to otkriva o suprotstavljenim grupama?“

B. Šta označava cepanje zavese u Hramu, Hristov vapaj da Ga je Bog ostavio i otvaranje grobova?

C. Uporedite Matejev izveštaj sa Pavlovim u 1. Korinćanima 15,1-26. Navedite razloge zbog kojih je Isusovo vaskrsenje bilo neophodno.

D. Kako vaskrsenje pruža Hristu „svu vlast“ i zašto je ta vlast usmerena na širenje Jevanđelja svim narodima.

II Osetiti: Hristove muke i žrtva približavaju ljude k Njemu

A. Kako Isusove patnje utiču na vaša osećanja prema Njemu i prema onima koji su Ga mučili i napustili?

B. Šta je veći pokretač za ispunjenje Velikog naloga: 1) jedno duhovno stanje duša ili 2) velika ljubav prema Spasitelju koji nas je otkupio?

III Činiti: Jevanđelje zahteva delovanje

A. Kakve korake vernici moraju da preduzmu da bi odgovorili na Jevanđelje?

B. Kakve korake bi potom trebalo preduzeti u korist drugih?

Zaključak: Golgota lomi srce, ali osnažuje volju.

PROGRAM PROUČAVANJA

1. KORAK — MOTIVIŠITE

Naglasite tekst: Matej 28,18.

Ključno načelo duhovnog rasta: Duhovni autoritet, koji je Hristos stekao neopravdanim pogubljenjem, a potom i vaskrsenjem, usmeren je ka obraćenju naroda, da bi On mogao da bude večno proslavljen.

Samo za učitelje: Čovečanstvo ima jednu svrhu: da slavi večno Trojstvo. Čovekov cilj je samoveličanje, koje dovodi do lične neispunjenosti, haotičnog društva slavloljubivog duha i na kraju smrti. Hristos može da ispuni ovu prazninu pružanjem važnosti čoveku koja se ogleda u potpunom duhovnom predanju.

Predanje podrazumeva bitku i sukobe. Ova kosmička velika borba ogleda se u našim ličnim borbama. Sotona se bori sa Hristom za vlast nad ljudima. Rat u našim dušama je često toliko bolan da se ne može opisati, jer bitka sa ličnom sebičnošću predstavlja najveću borbu.

Razmišljanje o Golgoti i Hristovim poslednjim koracima na Zemlji, u istrajnoj molitvi, pružilo je mnogim svetim velikanima duhovno znanje, nebesku potporu i snažnu odlučnost. Zajednička nit, koja spaja ove primere, jeste redovno provođenje vremena sa Bogom, a posebno, razmišljanje o završnim događajima u Jevanđeljima. Snaga promene sadržana u tim stranicama osposobljava nas za ispravno bogoslužjenje, divno zajedništvo i uspešnu službu.

Uvodna aktivnost: Zamolite učenike da u razredu kažu koje pesme i himne su njima najznačajnije. Ukoliko su pesmarice na raspolaganju, podelite ih kako bi se pokrenula diskusija. Neka svaki učesnik izrecituje strofe koje ga najviše inspirišu i objasni zašto ih smatra nadahnjujućim. Usmerite ovaj razgovor na ključni tekst sledećim pitanjem: kako su ranija iskustva pripremila i osposobila Hrista da postane svemoćan?

Razmislite o ovome: Kako bi izgledao naš svet da Hristos nije žrtvovao svoj život? Kakvu nadu bi Golgota donela da nije bilo vaskrsenja?

2. KORAK — ISTRAŽITE

BIBLIJSKI KOMENTAR

I Raspeće: 1. deo

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 27,11-54)

Kog Isusa birate?

Varava protiv Isusa Mesije. Latinski naziv „Isus” potiče od jevrejske reči *Joshua*, koja znači „Jahve je spasenje”, ili „Jahve je izbavitelj”. Varava je ponudio političko izbavljenje ljudskim sredstvima: oružanim sukobom, političkim pobunama, građanskom neposlušnošću. Mesija je ponudio duhovno spasenje na duhovan način: iskreno pokajanje, iskreno obraćenje, preobraćeni način života. Varavin cilj je svrgavanje rimske vojske i ponovno uspostavljanje jevrejske samouprave. Hristov cilj je svrgavanje grešne pobune i ponovo uspostavljanje Božjeg carstva .

Savremeni hrišćani nailaze na slične odluke. Neki vernici misle da uspostavljanje Božjeg carstva uključuje partijsku politiku i naporno lobiranje. Ponekad su njihovi ciljevi za svaku pohvalu. Njihova metodologija je, međutim, pogrešna, jer Hristos traži svojevoljnu poslušnost srca, a ne pravno iznuđeno poštovanje. „Isus” za političke hrišćane je Varava. Isus, Nazarećanin, predvodi hrišćane koji su istinski vernici. Njihova misija prevazilazi političke promene i izaziva čovečanstvo da doživi duhovnu promenu. Samo obraćenje nadahnuto iznutra može da podigne čovečanstvo iznad legalističke samopravednosti, da bi doživelo istinsko oslobođenje. Hristovo carstvo nije od ovoga sveta. Ovaj Mesija treba da bude naš izbor.

Razmislite o ovome: Uporedite Isusa sa Varavom. Kako se načini oslobođenja ovozemaljskog „mesije” razlikuje od Hristovog?

II Raspeće: 2. deo

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 27,11-54)

Ostavljen - kako strašno zvuči. Idenični grčki izraz *egkatalipto* upotrebljen je u Septuaginti (Starom zavetu, grčkoj verziji) u prevodu 5. Mojsijeve 31,6. u kojoj Mojsije obećava: „On (Bog) neće odstupati od tebe, niti će te ostaviti.” *Egkatalipto* može jednostavno da znači „ostavljen”, i može da se odnosi na slučajno „ostavljanje”. Međutim, upotreba reči „ostavio” u 27. poglavlju Jevanđelja po Mateju, označava namerno napuštanje ili ostavljanje.

Hristos ne govori da Ga je Bog slučajno zaboravio, već da je namerno ostavljen u rukama krvničkih zaverenika. Hristovo poistovećivanje sa grešnim čovečanstvom bilo je toliko potpuno, da je Njegov Otac pun ljubavi, morao privremeno da Ga napusti, jer pravedni nebeski Otac ne može da trpi greh.

Naša grešnost ubila je Hrista. Isusovo raspeće pokazuje ozbiljnost sa kojom se Nebo odnosi prema prestupu. Božja svetost ne trpi ljudsku grešnost, i kada je Hristos preuzeo našu grešnost, Njegov Otac se namerno okrenuo. Hristos je bio napušten od strane Oca kao i mi, da bismo mi mogli biti prihvaćeni kao On. Ako Isusovo raspeće ne može da nas podstakne da priznamo kakvo je naše unutrašnje stanje koje smo nasledili, da izazove istinski osećaj pokajanja i omogućiti iskreno obraćenje, šta može?

Razmislite o ovome: Kakvu ulogu grešnici imaju u Hristovom raspeću? Kako ovo saznanje utiče na nečije razumevanje spasenja?

III Vaskrsenje i nalog

(Podsetite se u razredu teksta iz Jevanđelja po Mateju 27,57–28,20)

Na jednom Univerzitetu u Kaliforniji, u Los Anđelesu, fudbalski trener je jednom prilikom izjavio: „Pobeda nije sve. To je jedina stvar!“ Njegove pogrešne vrednosti mogu na bolji način da se primene na nešto manje značajno. Izmenimo navod da se uklopi u temu naše pouke: „Vaskrsenje nije sve. To je jedina stvar!“ Pavlova Poslanica Korinćanima dokazuje ovu tvrdnju. „Ako Hristos ne usta, uzalud dakle propovedanje naše, a uzalud i vera vaša.“ (1. Korinćanima 15,14) On kasnije priznaje da je hrišćanska nada besmislena ako utiče samo na naš trenutni život i ne može da dosegne preko smrti (1. Korinćanima 15,19). Naprotiv, Hristovo vaskrsenje znači večni život danas koji će trajati zauvek. Obavijen veličanstvenom Božjom silom, Isus je uništio tamnicu smrti, i tako oslobodio sve koji prihvataju Njegovo spasenje. Pošto je Hristos pobedio smrt, Nebo Ga je odenuo neuporedivom vlašću. Ova moć stvara osnovu za reč „dakle“ u Velikom nalogu.

„Idite dakle i naučite sve narode...“ (Matej 28,19). Zahvaljujući vaskrsenju Hristos ima neograničenu duhovnu silu; zato nam nalaže da pozovemo sve, gde god da se nalaze, da Ga slede. Hristovi neprijatelji će na kraju biti poraženi. Povremenih smetnji će biti. Privremeni gubici se mogu desiti, ali konačni ishod je zagarantovan. Ovaj Veliki nalog usredsređen je na prikupljanje učenika koji se odazovu, jer ovaj svet ne nudi ništa u poređenju sa onim što je Hristos postigao na Golgoti i pokazao u Josifovoj grobnici. Mir u svim životnim prilikama, poverenje kad smo suočeni sa smrću, omogućena večna nagrada - ko bi mogao da poželi nešto više? Stoga, objavite neuporedivu vest drugima, učeći ih Isusovoj poslušnosti. Stoga, gradite prijateljstva koja obuhvataju večnost. Stoga, proglasite oslobađanje zarobljenika. Stoga, „idite“.

Razmislite o ovome: Kako će svakodnevno iskustvo Hristovog vaskrsenja da nas osnaži da odlučno upućujemo poziv ljudima da postanu Isusovi učenici?

3. KORAK — PRIMENITE

Za primenu:

1. Kako je razmišljanje o završnim događajima iz Hristovog ovozemaljskog života uticalo na mene lično?
2. Kako razumevanje Isusovog vaskrsenja utiče na moju motivaciju u pogledu Velikog naloga?
3. Da li je moj doprinos Velikom nalogu u srazmernom odnosu sa zahvalnošću za Hristovo raspeće?
4. Kako me proučavanje o Hristovim mukama može pripremiti da istrajem u predstojećem

progonstvu?

5. Šta rascepana zavesa u Hramu govori o mojoj zajednici sa Bogom?

6. Kako vernici širom sveta mogu da učestvuju u širenju Jevanđelja bez kretanja i istupanja iz radnog odnosa?

7. Šta pokazuje da li ja lično pratim Varavu ili Isusa?

4. KORAK — BUDITE KREATIVNI

Samo za učitelje: Učitelji su pozvani da predstave mogućnosti za donošenje duhovnih odluka . Uverite se da je izlaganje pouke obezbedilo slušaocima nove mogućnosti da prihvate Hristov poziv ka spasenju. Motivшите učesnike da dele taj poziv sa drugima kroz sledeće aktivnosti .

Aktivnosti:

1. Pozovite članove razreda da osmisle dramatičan scenario o devet Hristovih poslednjih dana, zaključno sa nedeljom u kojoj se dogodilo vaskrsenje. Neka se ograniče na pisanu Reč. Možda, komad mogu da predstave dečijem odeljenju u crkvi.

2. Podstaknite učenike da se "igraju učitelja". Neka sastave nastavni plan prema kojem bi članovi vašeg razreda mogli da predstave misli iz ove lekcije ljudima koji ne veruju.

3. Pronađite himne koje izražavaju iskustvo spasenja,učinite ih ličnim dodajući tekstove koje će sastaviti članovi razreda.

4. Podstaknite ih da se preispitaju i utvrde da li njihov način života pokazuje potpuno predanje Hristu. To mogu učiniti u tišini ili u tihoj molitvi.

5. Napravite kolaž verskih slika i crteža koji se nalaze na internetu, a odnose se na Hristove poslednje sedmice na Zemlji.

6. Razgovarajte o tome kako članovi vašeg razreda kao pojedinci i kao grupa mogu da učestvuju u Velikom nalogu u okviru vaše zajednice.